CSAPATMÚZEUM

Gondolj az utókorra! Ez lehetett a nyírmadai úttörők jelszava, amikor elhatározták: csapatmúzeumot létesítenek. A gyűjtemény együtt van, lesz mit böngészniük a jövőben Nyírmada diákjainak.

BALLADAMONDÓK

Izgalmasak az irodalomórák Nagykarácsonyban. A diákok nemcsak megtanulják, el is játsszák a szép magyar balladákat. Képünkön a Kádár Kata egy jelenete.

TIT-TIPP

A TIT Természettudományi Stúdió (Bp. XI., Bocskai út 17.) műsoraiból:

Október 14-én 17 órakor a pályaválasztási esték keretében: nyomdaipari szakmák. **18 órakor:** Korszerű fényképezőgépek és felszerelések használata — előadás.

Október 15-én 18 órakor: akvarista kisfilmek vetítése.

Október 18-án 18 órakor: A felfedezések korának hajótípusai — előadás

Október 20-án 18 órakor: alapfokú gombaismertető tanfolyam.

Belépődíj egységesen öt forint.

MARGÓ

Nem tudom, hogy vagytok vele, de én nem szeretem a korhatármegjelölést a filmek alatt. Már csak azért sem, mert a megkötések kiszámíthatatlanok: láttam már kéteéveseket sem riasztó alkotást, szigorúan „csak 18 éven felülieknek" ajánlva.

Szerencsére az emberi lelemény kifogyhatatlan (a gyerekeké, ugye, meg még inkább?), így aztán nem ritka, hogy a „csak fölnőtteknek" szóló előadásokon — ejnye, ejnye! — némileg kisebbek is ott ülnek. S amennyire nem tartom jó húzásnak a belógást némely igazán fölnőttes film esetében, annyira számítok — nem is a gyerekek — a tanárok éles szemére Gothár Péter új filmje esetében. Mert a „Megáll az idő" olyan film, amit nemcsak 14 éven felülieknek kell látni, mi több: minden felsős diáknak látni kell. Éppen, mert őszinteségüket titkoló, sapkájukat zsebre dugó, a világot értetlenül szemlélő diákelődök sorsa a mai tizenévesek sorsának nyitja is.

Nagykorú film a Gothár Péteré, s látnunk kell, hogy magunk is nagykorúak legyünk. **(Major)**

DÍJ DIÁKOKNAK

Böjtös Sándor veterán emlékére hozott létre alapítványt Balassagyarmat tanácsa. A díjat évente hét, a tanulásban és az úttörőmunkában kiemelkedő diák kaphatja meg. Az első díjazottak: Bánkúti Ágnes, Bódis Ildikó, Dudás Szilvia, Gerlei Emese, Kelemen Márta, Kovács Zoltán és Petróczi Andrea.

ZSIBONGÓ

Hát ez már csakugyan fából vaskarika!

Ádáz ellenségeskedéssel vádolni a szelíd, ártatlan növényeket... Hiszen ki ne tudná, hogy a virágos rét, az őszi ünneplőjében pompázó erdő vagy az árnyas kert a csendes nyugalom egy-egy szigete idegesen rohanó korunkban. Ezek a szerény, szótlan élőlények a légynek sem tudnak ártani...!

Valóságos krimi

Azazhogy...

Szóval az a helyzet, hogy azért egyikük-másikuk tud a légynek ártani. Sőt, a légyen kívül még nagyon sokféle egyéb rovarnak is. Tulajdonképpen azt is mondhatjuk, hogy némelyik növény kife-

ACSAR

jezetten útonálló módjára viselkedik. Ahogyan tapogatóikkal béklyóba kötik (harmatfű), összecsapódó tüskés leveleikkel csapdába ejtik (vénusz), vagy kisebb-nagyobb kancsóik (sarracenia) emésztőnedvébe fullasztják a mit sem sejtő, apró jószágokat, az már-már vetekedik a divatos katasztrófafilmek rémtörténeteivel. Egész egyszerűen kivonják eleven áldozataikból a fehérjét, és a boldogtalan rovarból néhány óra vagy nap elteltével mindössze a vékony héj — a kitinpáncél — marad. Az embernek kedve lenne kitenni a táblát: „14 éven aluliaknak nem ajánlott!"

Természetesen szó sincs arról, hogy ezek a — többnyire lápos, mocsaras, tőzeges vidéken élő — növények gonoszak lennének. Csupán arról van szó, hogy az ilyen talajokban kevés a nitrogén, amely mindenféle élő szervezet fehérjeállományának felépítéséhez elengedhetetlenül szükséges. Így aztán kénytelenek „ragadozásra" adni a fejüket, és ráfanyalodnak az állati fehérje fogyasztására. Némelyik például nem átall álruhába bújni, sőt „álillatot" árasztani!... A trópusi stapelia virágja történetesen a romlott húsra emlékeztet mind a színét, mind pedig az illatát illetően. Hogy miért jó ez neki? Mert előszeretettel keresik fel a döglegyek, és abban a tudatban, hogy utódaiknak biztos megélhetést biztosítottak, rárakják a petéiket. És csak úgy mellesleg, a virágon ide-oda mászkálva a beporzás szép feladatát is elvégzik. A stapelia tehát virul, miközben a döglegyek egész nemzedékei pusztulnak el.

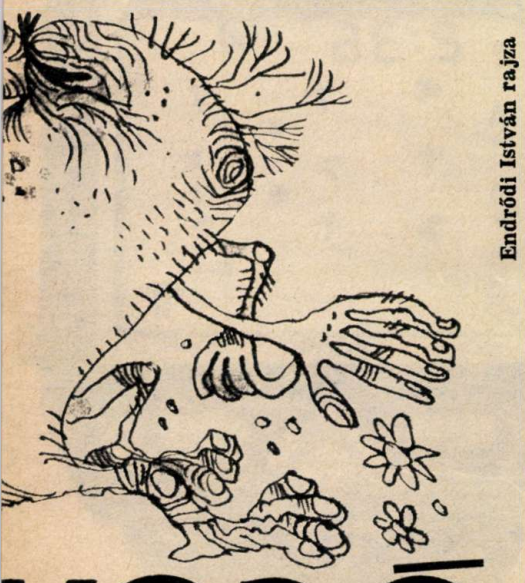

Endrődi István rajza

Magunk között szólva, sohanagyobb bajunk ne legyen . . .

Növény a növénynek farkasa

A növények acsarkodása persze nem mindig ilyen látványos formában zajlik. Néma, és emberi mértékkel mérve hihetetlenül lassú, ám annál szívósabb és elszántabb küzdelem színhelye a virágos rét, az őszi ünneplőjében pompázó erdő és az árnyas kert nyugalmat árasztó szigete is. Ádáz harc folyik nedvességért, különböző ásványi sókért, napfényért, széndioxidért minden egyes — egymás mellett élő — növényfaj, sőt ezen belül minden egyes növény között is. És az ellentétek gyökerei igen messzire nyúlnak, a szó legszorosabb értelmében. Egyetlen szál kalászos növény gyökérzete körülbelül 14 millió (!) vékonyabb, vastagabb gyökérből áll, és ezek együttes hossza eléri a 600 kilométert. Ha mindehhez hozzávesszük a szinte megszámlálhatatlan mennyiségű, 1—2 mm hosszúságú gyökérszőröket is, akkor a gyökérzet teljes hossza elérheti a 10 000 kilométert!

De nem megvetendő a sivatagokban élő tevetövis föld alatti „fegyverzete" sem. Gyökerei 40 méter mélységig hatolnak a talajba, hogy felkutassák a vizet. Most képzeljük el, micsoda csendes, ám végtelenül könyörtelen harc folyhat egy sűrű erdő föld alatti részében az éltető vízért, hiszen egy szépen fejlett tölgy lombkoronája egy hordó vizet párologtat el naponta!...

Persze az a csata sem kisebb, amely a felszínen zajlik. A növények testét felépítő szerves anyagok előállításához — a fotoszintézishez — a napfény biztosítja az energiát, tehát minden növény arra törekszik, hogy minél több napfény érje a leveleit. Ezért aztán igyekeznek egymás fölé nőni, vagy terebélyesre növesztett lombozatukkal összegyűjteni a fényt a „szomszéd" elől is.

Mindebből úgy tűnik, hogy a kicsiknek befellegzett. Csakhogy a kicsik nem hajlandók beletörődni a vereségbe, hanem — többet ésszel, mint erővel — egyszerűen felmásznak a magasabb fákra. Az egyes liánfajták, a fikusz vagy a mexikói filodendron például hosszú, vékony léggyökereivel tart kapcsolatot a talajjal, maga a növény pedig fent trónol a lombok között, és habzsolja a napfényt.

Még ezeknél is ravaszabb azonban az orchidea, vagy a fagyöngy. Ezek nem pocsékolnak energiát arra, hogy gyökereket növesszenek. Van az a fának, amelyen élnek, éppen elég. Tehát közvetlenül az őket hordozó fák törzséből veszik magukhoz a táplálékot. A kicsik és nagyok csatája tehát legalábbis döntetlenre áll . . .

Ezzel azonban még korántsem merült ki a harcosok fegyvertára. Egyes növények valóságos vegyi háborút folytatnak. Gyökérzetükből, virágjukból kiválasztott anyagaikkal gátolják környezetük fejlődését, és ezzel biztosítanak maguknak több táplálékot, kedvezőbb körülményeket. A bürök szomszédsága kész átok a gyöngyvirág számára, és a fehér mustár jelenléte is végzetes a nadragulya szempontjából, hogy csak néhány példát említsünk.

Ki nyer majd?

A növénytermesztő ember természetesen nem maradhatott közömbös szemlélője ennek a küzdelemnek. A számára hasznos fajták érdekében tevékenyen beavatkozik a növényvilág „belügyeibe." A termőföldeken dúló csata tehát meglehetősen egyenlőtlenné vált az úgynevezett kultúrnövények javára. No persze, hiszen élelmet — öntözés, trágyázás — és gyógyszereket — permetezés, gyomirtás — kapnak az embertől, és emellett megfelelő „edzésben" is részesülnek, saját ellenálló képességük fokozása érdekében.

Ez utóbbi tevékenység a kutatóintézetekben folyik, ahol ésszerű edzésterv alapján egyre jobb képességű generációk születnek, amelyek egyre eredményesebben védekeznek az időjárás viszontagságai, valamint a növényi és állati kártevőkkel szemben.

A növények csatáját tehát — úgy tűnik — végül is az ember nyeri . . . !

Cser Gábor

KODÓ NÖVÉNYEK

MIKROELEKTRONIKA

VIDEOJÁTÉK

Jó játék a videojáték! Gyorsítja a reflexeket, sebes gondolkodásra készteti az agyat. Figyelni kell a két kéz együtt- és külön működésére, és bizony még a lábak mozgását sem hanyagolhatjuk el akkor, amikor az összetett feladatokat végezzük a készülék előtt. Jó, mert az apró gyerekektől a felnőttekig mindenki számára érdekes.

Tíz évvel ezelőtt kezdődött. Nolan Bushnell fiatal amerikai egyetemista a feltalálója a videojátékok alapjának, a tévétenisznek. Ma már milliók játszanak az ötlete nyomán készült gépcsodákkal.

A kezdet Bushnell számára sem volt játék! Ötletével több nagyvállalatnál jelentkezett, de mindenhonnan udvariasan kihajították. Az első készüléket tehát saját kezűleg készítette el, s ezzel házalt tovább. Sikerére jellemző, hogy egy évvel később már milliomos volt, saját gyárral, üzletekkel.

Ötletét, gépeit továbbfejlesztették, megjelentek a horror (félelmet keltő), a fantasztikus, a háborús cselekményeket „játszó" nagy gépek mellett az otthoni készülékek, amelyek a televízióhoz csatlakoztathatók, és ugyanolyan örömet vagy meglepetést szerezhetnek a játékosoknak, mintha játékteremben játszanának.

Ha belépünk egy játékterembe, hatalmas lárma fogad bennünket. Elektronikus robbanásokat, csattanásokat láthatunk, zümmögnek a szerkezetek és rockzenét bömbölnek a magnók. Rakéták, repülők, bombák süvítenek, idegen bolygókról szörnyek érkeznek, s a játékos — a „hős" — kézzel-lábbal irányítva a legkülönbözőbb szerkezeteket, pusz-

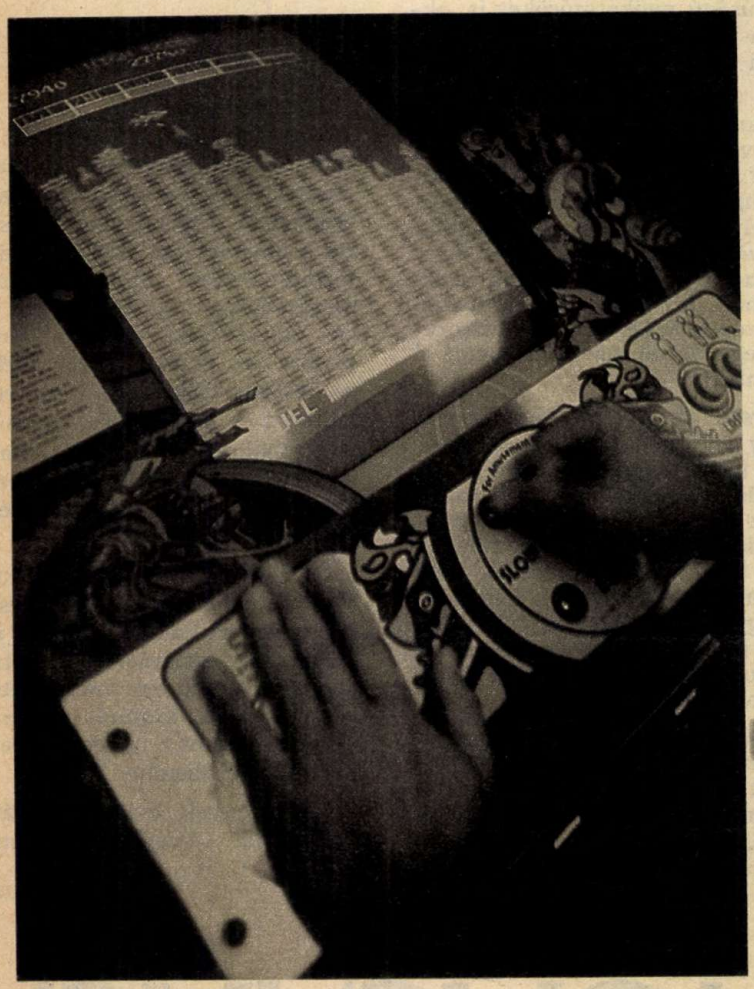

Villámsebesen méri és jelzi a gép a reflexek működését

Elektronikus játék óra, amely mindig „kéznél" van

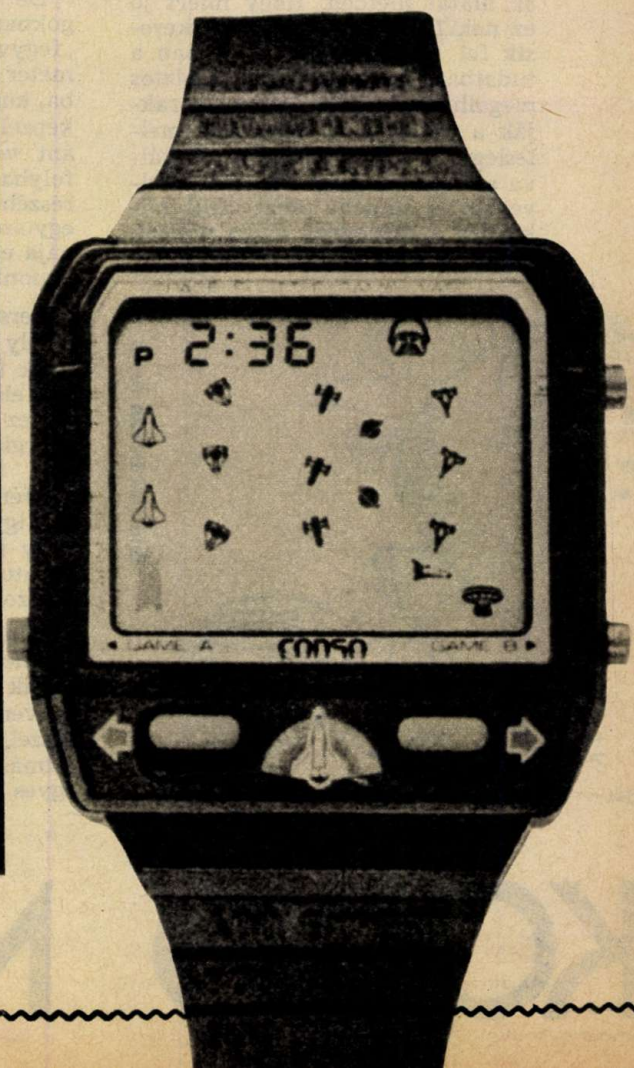

títja, rombolja, természetesen csak „védelemből" a betolakodókat.

A kicsiknek először csak labirintusjárást, tévés kártyajátékot, mesefigurák mozgatását, babák etetését ajánlják. Később már a „házi" gépkocsivezetést is gyakorolhatják a nagyobbak, s ekkor egy-egy gyalogos elgázolásáért mindössze néhány rosszpontot kap a játékos.

Jellemző a programkészítők gyorsaságára, hogy kapható már a falkland-szigeti háború videováltozata. Ha akarsz, te lehetsz a hadihajó- vagy a repülőgép-parancsnok, akár angol, akár argentin változatban. Győzelem esetén a gép még szerencsekívánatait is kifejezi a játékosnak. És itt álljunk meg egy pillanatra! Mert ez már nem játék! Itt, ezen a szigeten bizony sokan megsebesültek, meghaltak. Ezt videoprogramban feldolgozni nemcsak ízléstelenség, hanem kegyeletsértés is a halottakkal szemben.

A játéktermi és a házi készülékek gyártásánál óriási a verseny Japán és az USA között. A cél, a magas kereset mellett az, hogy minél több programot, minél olcsóbban szolgáltasson a szerkezet.

Figyeljünk meg néhány érdekesebb adatot: öt évvel ezelőtt az USA-ban 50 millió dollár volt a bevétel, ebben az évben 2,5 milliárd dollárra számítanak a videojátékot gyártók és forgalmazók.

Hogy mekkora üzlet ez? Tavaly az összes amerikai színház és mozi együttes bevételénél magasabb volt az, amely a videojátékok árából befolyt. (Csak az automatákba bedobott negyed- és féldollárosokat számolták össze.)

A játékláz persze átterjedt Európára is. Münchenben például a Las Vegas City nevű kétszintes játékteremben 130 gép és még több elektronikus flipper (asztali játék) várja a szórakozókat. Egy-két márkáért 60 másodperces háborút játszhatsz — mondják az üzletemberek. Sikertelenség esetén rövid gyászdallal vigasztalja a gép a játékost.

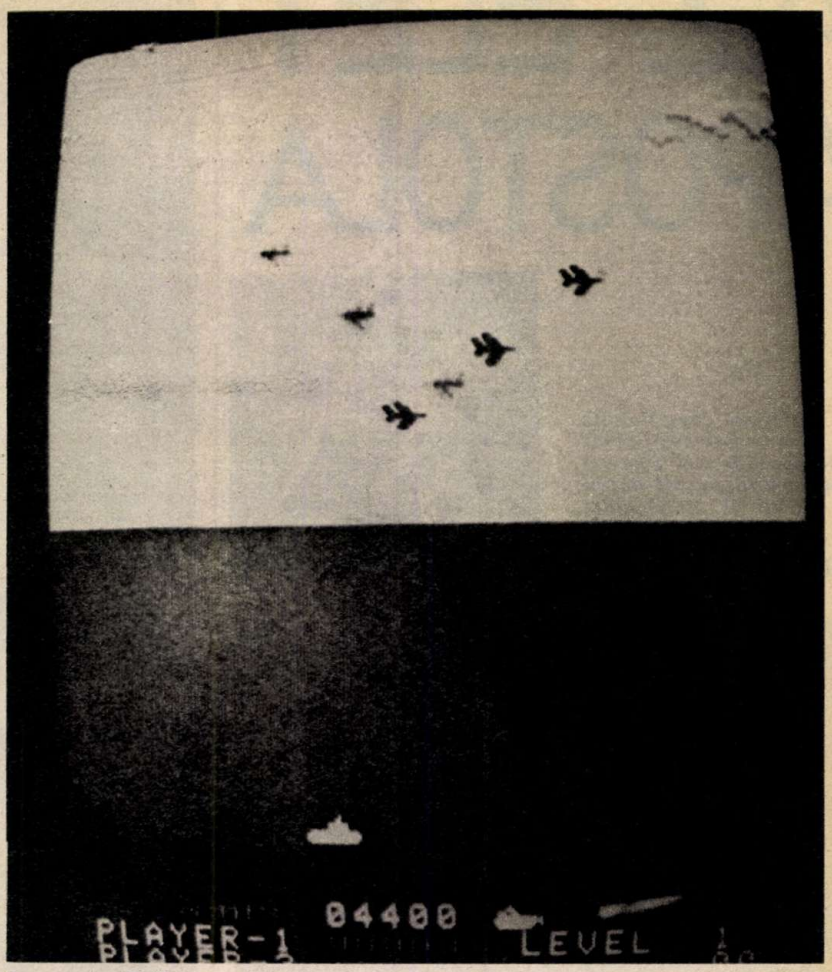

Tengeralattjárók és repülőgépek csatáját programozták ebbe a készülékbe. A lövedék természetesen rakéta!

Az átlagos játékterem képe: gép, gép mellett

A játéktermek tele vannak fiatalokkal, pedig a havi zsebpénzből nehezen futja a rendszeres játékra.

A pszichológusok véleménye szerint a szenzációs videojáték sok mindenre jó. Jó arra, hogy az agressziós indulataikat levezessék az emberek, jó arra, hogy a magányosok ne unatkozzanak, s legfőképpen arra jó, hogy a gyerekek játszva tanuljanak meg alkalmazni, irányítani komputereket, házi és vállalati számítóközpontokat. Felelni, tanulni, szöveget más nyelvre fordítani, mind-mind megtaníthat a gép. De megtaníthat gyilkosságra, erőszakosságra is. Mindez a videokazetták programozóin — illetve a megrendelők szemléletén múlik. Tőlük függ, hogy a ti gyerekeiteket majdan játékra, vagy háborúra neveli évtizedünk csodája: a videojáték.

Forrai G. János
Fotó: Rossi

AZ ÉLET APOSTOLA

Dalaimat fagy dalolta,
Verseimet eső üzente.
Hozta hozzám szél a verset,
hajtogatta tenger habja;
A madár is mondogatta,
Fák levele fújdogálta.

(Részlet a Kalevalából)

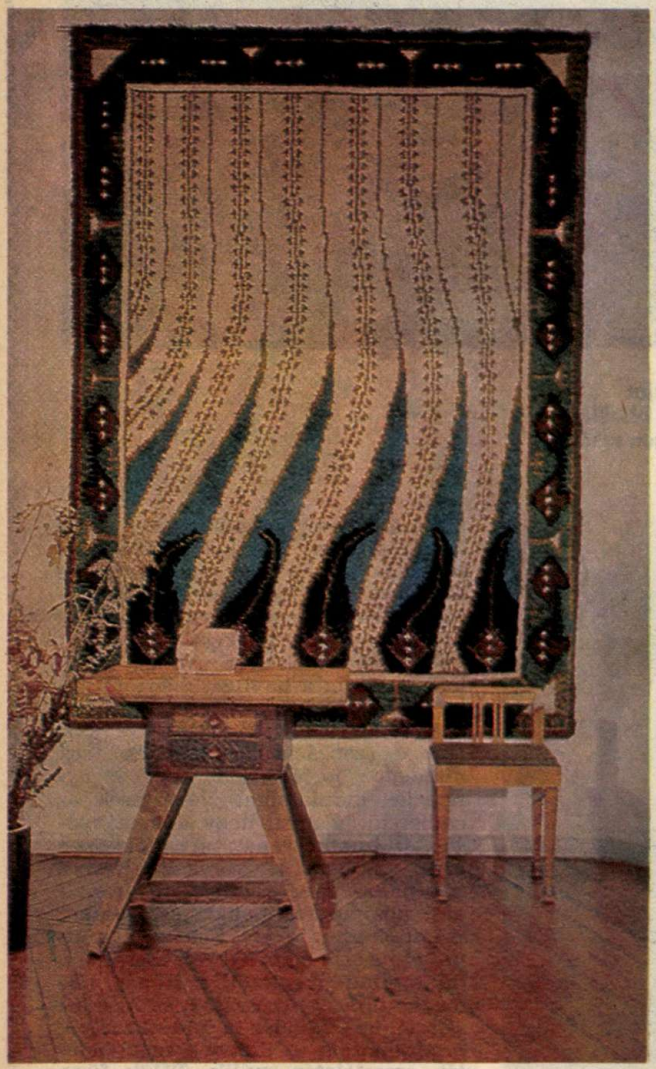

AZ ELSŐ FINN RAYIJI (FALISZŐNYEG),
A PÁRIZSI VILÁGKIÁLLÍTÁSRA TERVEZETT „LÁNGOK"

KARJALAI MADONNA

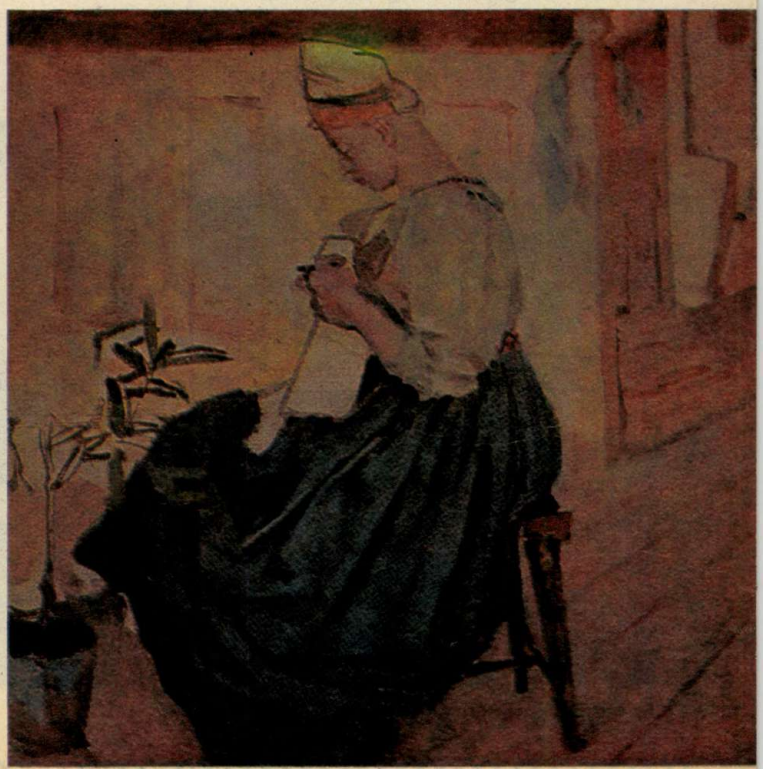

KARJALA MŰVÉSZETE VÉGIGKÍSÉRI KALLELA MUNKÁSSÁGÁT

A képen elesett, csúf kis öregaszszony egy macskát hívogat. A macska mintha gondolkodna egy kicsit, aztán elindul a rút anyóka felé... A kép a magányosság festménye, korai alkotás. Mégis elég ahhoz, hogy láttára a kritikusok ráragasszák készítőjére a bélyeget: a csúnyaság apostola. Pedig a finn Akseli Waldemar Gallen-Kallela (svédül: Axéli Gallén, született: 1865, meghalt: 1931), valójában a szépség, mi több, az élet apostola volt.

Szülei házában, a nagy Jaatsi birtokon — ahol anyja megálmodta, hogy fia festő lesz —, „az erdő közepén, a gyors folyású patak mentén, dús vadon között" tanulta meg: egész emberként kell élni. Apja, finn parasztcsalád sarja, földművelő és állattenyésztő volt, méhészkedett és selyemhernyót tenyésztett. „Mindent magam akarok csinálni — fogalmazódott meg ekkor a svéd anyanyelvű finn fiúban —, mindent tudni fogok, mindent élvezni fogok."

Ez a mindentudás, mindencsinálás szabta meg Gallen-Kallela életét. Festő volt, Suomi első és legnagyobb festője; grafikus, a finn rajz megteremtője; építész: a világhírű finn építészet elindítója; néprajzkutató: felfedezte Karjalát; utazó: bejárta Afrikát, Amerikát és Európát. Élete Kalevala népének jellegzetes sorsa.

„Érintetlen földet kerestem — írja első „fészekrakására" emlékezve. — A vadon népét, amely oda rakta az erdei tüzet és szaunáját, ahova éppen kedve tartotta."

Kisdiákként házitanítói voltak, tizenegy évesen két testvérével Helsinkibe küldték iskolába. Nem szeretett tanulni. A „szellemi kínzások" helyett jobban érdekelte a rajz, a kalandos történetek, a mese illusztrálása. Diáktársai körében nagy sikert aratott tanárairól készített gúnyrajzaival.

A finnek hősi eposzának, a Kalevalának illusztrálásával kezdte, s fejezte be pályafutását. Rajzai, metszetei méltó kiegészítői a „derék, öreg Väinamöinen", „Joukainen, a hitvány fajta lapp legényke", „Aino, hajadon leányka", „Ilmarinen, minden idők nagy kovácsa" történetének. Festészetet Párizsban tanult. A művészeti iskolában Toulouse-Lautrec és Vincent van Gogh volt társa. Mégis: az impresszionizmus mindvégig idegen maradt számára. Naturalista volt, de később szimbolistaként sem tagadta meg forrásait: a finn tájat, erdőket, tavakat, fákat, felhőket; s a finn embereket, elsősorban a szívéhez oly közeli parasztokat. Párizsban sem a kánkán városát kereste: a híd alatt, padokon aludt, együtt itta az olcsó vörös bort a koldusokkal, így ismerte meg a „világ fővárosának" igazi életét.

S hogy megismerte, el is távolodott tőle: másutt találta meg a szívének kedves tájakat. „Ott messze északon — írta — látta meg szemem azt, amit gyermekkorom óta csodálok." Majd „fütyülve a modernekre", elhagyta a „züllött Európát" és Afrikába utazott.

Magyarországra 1908-ban érkezett először. Hősként ünnepelték Gallen-Kallelát, százezren nézték meg kiállítását. Barátságot kötött Kőrösfői-Kriesch Aladárral, és a gödöllői telep visszatérő vendége lett. Művészbarátaival együtt látogatott el Erdélybe: saját készítésű sífelszerelésével ő indította el az új sportdivatot a Kárpátokban. Örömmel fedezte fel a karjalai és az erdélyi nép sorsában, művészetében a közösséget.

Hetvenhét év múltával Akseli Gallen-Kallela munkáit ismét láthatjuk Budapesten. Október 15-től a Nemzeti Galéria állít emléket kiállításával annak a festőnek, akinek

LÁNYA EMLÉKÉRE KÉSZÜLT A HALÁLMADÁR

élete és munkássága életre keltette a Kalevala sorait:

Hanem azért mégis-mégis
utat kezdtem új dalosnak,
utat vágtam, ágat törtem,
magam újabb útra leltem.

Major Árvácska

KALLELA ELSŐ PLAKÁTJA MÁR A MODERN IDŐKET TÜKRÖZI

EGY LAP A KALEVALÁBÓL: SZAMPO VÉDELMEZÉSE

JEGYEZD MEG!

APOSTOL: eredetileg Jézus tanítványa. Mai értelemben valamely tan hirdetője.

SUOMI: Finnország finn neve.

KALEVALA: finn nemzeti hősköltemény, jelentőségében az Odüsszeiához vagy az Iliászhoz hasonlítható.

KARJALA: a történelmi Finnország legkeletibb tartománya volt, keleti és a déli része a Szovjetunióhoz tartozik.

VÄINAMÖINEN, JOUKAINEN, AINO, ILMARINEN: a Kalevala alakjai.

TOULOUSE-LAUTREC és **VINCENT VAN GOGH:** francia impresszionista festők.

IMPRESSZIONIZMUS: XIX. század végi stílusirányzat, amely a pillanatnyi benyomások, az egyéni hangulatok és érzések legapróbb árnyalatainak visszaadására törekszik.

NATURALIZMUS: XIX. század végi stílusirányzat: a valóságot fényképszerűen ábrázolja.

SZIMBOLIZMUS: a XIX. század utolsó, s a XX. század első éveinek stílusirányzata, elvont jelekkel, sejtetésekkel ábrázol.

KŐRÖSFŐI-KRIESCH ALADÁR: a XX. század elejének híres magyar festője, a gödöllői művésztelep alapítója.

A JÓ TANÁCS SOKAT ÉR, KÜLÖNÖSEN A RAJT ELŐTTI PILLANATOKBAN. MÉG A LEGJOBBAN FELKÉSZÜLT „PILÓTÁKNAK" SEM ÁRT FELHÍVNI NÉHÁNY FONTOS TEENDŐRE A FIGYELMÉT

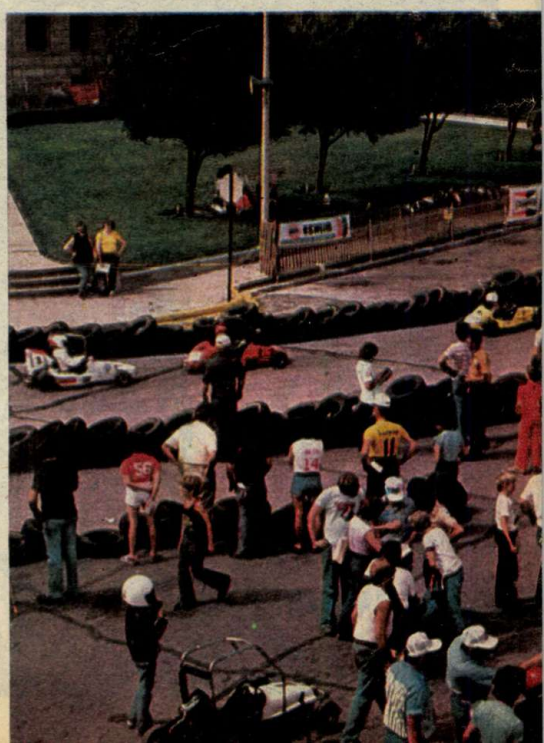

A BALKANYAR UGYANCSAK PRÓBÁRA TESZI A MEZŐNY MINDEN TAGJÁT

TORTA FIÓKÁK

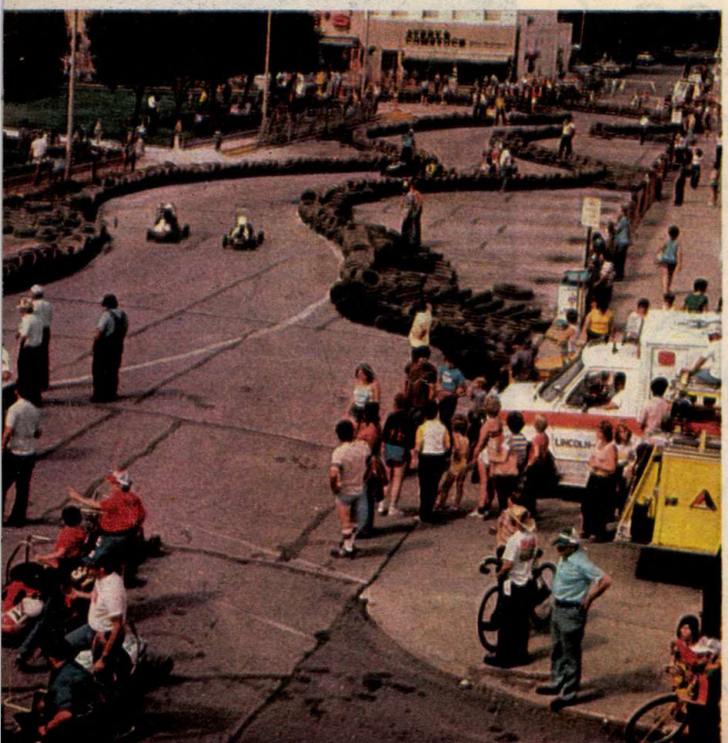

A KANYARTECHNIKA LÉNYEGES, A HELYEZÉSEK ITT DŐLNEK EL...

Negyven esztendeje már, hogy az egyesült államokbeli Illinois államban levő Lincoln-ban először rendezték meg a gyerek autóversenyzők viadalát. Azóta minden nyáron az egész országból összegyűlnek itt egy hétvégén azok az öt-tizenöt év közötti lányok és fiúk, akik ki szeretnék próbálni ügyességüket és egyhengeres, miniatűr autóik gyorsaságát. A kocsik maximális sebessége hatvannégy kilométer óránként, a félkilométeres, ovális alakú pályát hétezer autógumi szegélyezi, ami az esetleges baleseteknél felfogja az ütést. A versenyen általában kétszázan indulnak. Több futamot rendeznek, életkor és autótípus szerint. Nem csak az első három helyezett kap jutalmat. Díjazzák a legmutatósabb kocsit, a lányok közül a legcsinosabb vezetőt, sőt, a legtávolabbi településről érkezett versenyzőt is. Így aztán érthető, hogy miért a lányok és a Lincolntól távol élők körében a legnépszerűbb ez a furcsa autóverseny.

JAVÁBAN FOLYIK A VERSENY, MÉG MINDEN LEHETSÉGES...

DOBOGÓK

ÉKSZER

ÉLESESZŰ

MOST LÉGY OKOS, DOMOKOS

DALLOS JENŐ RAJZAI

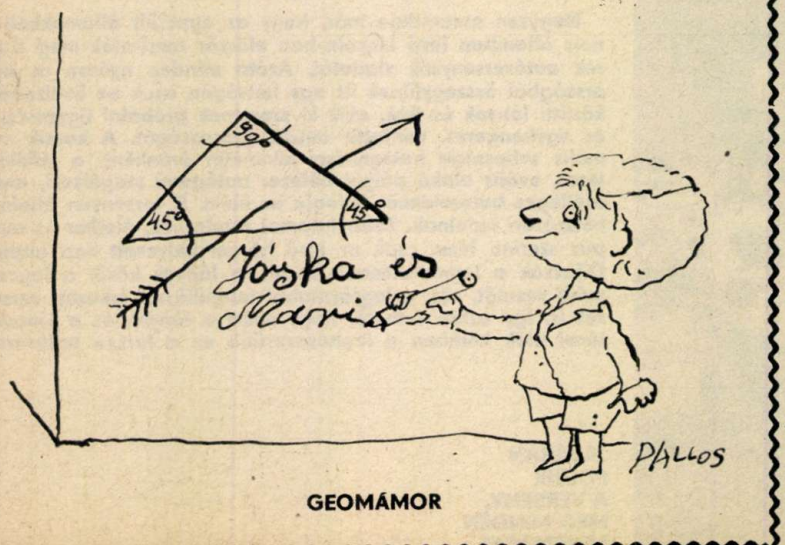

GEOMÁMOR

KEDVES ISMERŐS

AZ OSCAR-DÍJAS TANULÓ

– Mindenkitől lehet és kell is tanulni – vallja Michael Douglas, a San Francisco utcáin című televíziós sorozat fiatal nyomozó főszereplője. – Én szeretek tanulni, például a szakma fortélyaiból nagyon sokat lestem el Karl Maldentől, aki az idősebb nyomozót alakította sorozatunkban. Sőt, az egyik epizódban két kisgyerekkel játszottam együtt, ők is tudtak nekem újat mutatni a forgatás alatt, amit érdemes volt megtanulni tőlük. Nevezetesen azt, hogy ezt a „foglalkozást" csak vidáman, derűsen szabad üzni.

Michael Douglas nem túlzott, amikor azt állította, hogy szívesen tanul. A világhírű filmszínész, Kirk Douglas fia, 1944. szeptember 25-én született New Brunswick-ban (Egyesült Államok). Már hatéves korában kamerák elé állt, egy westernfilmben kapott szerepet, édesapja oldalán indián kisfiút alakított. Aztán egy rövid időre hátat fordított a filmezésnek, Santa Barbara egyetemén művészettörténetet és angol irodalmat hallgatott. Egy évvel később azonban már ismét filmezett. Újra apja filmjénél vállalt munkát, rendező-asszisztens volt.

– Ez döntött – emlékezik Michael –, beiratkoztam a színész-dramaturg-rendező szakra.

Nagyon lelkiismeretesen végezte tanulmányait, 1967-ben az egyetem legjobb színész növendéke címet szerezte meg, egy évvel később pedig ugyanezt a kitüntetést kapta – mint rendező.

Néhány kisebb jelentőségű film után kapott szerepet a „San Francisco utcáin"-ban. Százkét folytatás készült a népszerű sorozatból, akkor abbahagyta.

– Bármennyire is tetszett ez a munka, önálló alkotásra vágytam – mondja. – Filmproducer lettem.

Nem is akármilyen. Első filmje, ami az ő vállalkozásában, irányításával készült, fantasztikus sikert hozott. A „Száll a kakukk fészkére" meghóditotta a világot. Hat Oscar-díjat kapott.

– Ebből is tanultam – állapítja meg –, mégpedig azt, hogy az ember soha ne pihenjen meg a babérjain, keressen mindig újabb és újabb feladatokat, mert csak így van értelme az életének.

Érdemes tanulni tőle. Ha mást nem, legalább a tanulás szeretetét.

B. F.

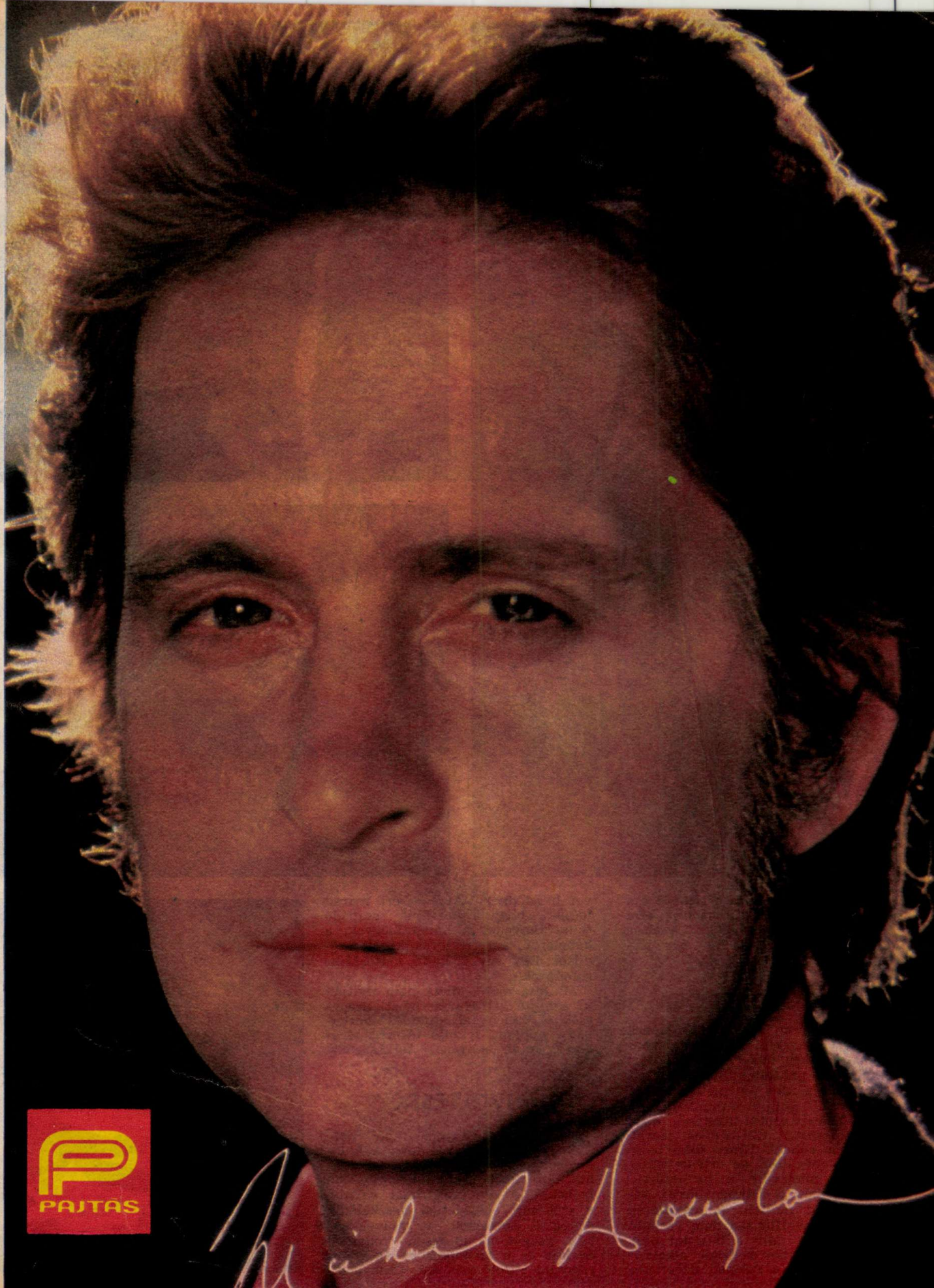
PAJTÁS
Michael Douglas

ROCK-SÖRK

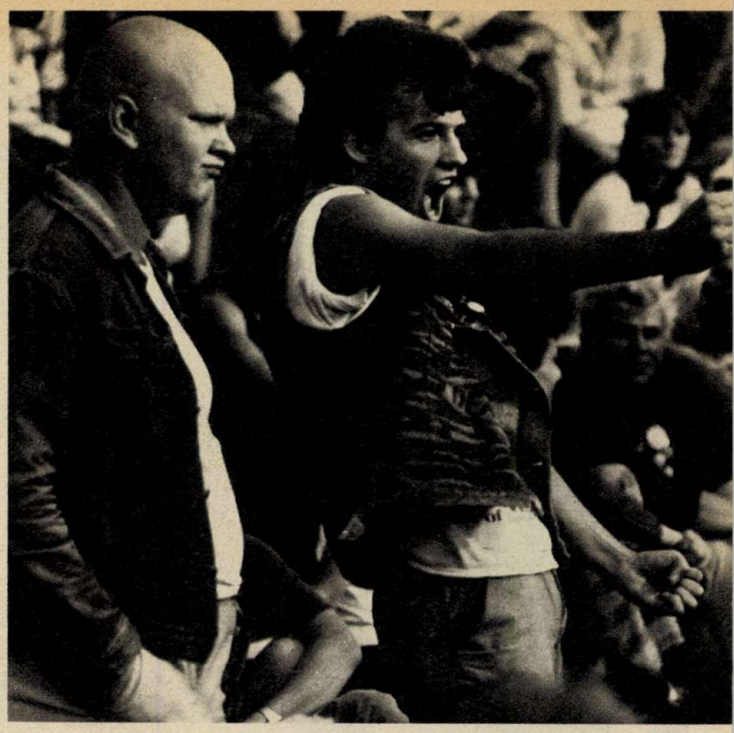

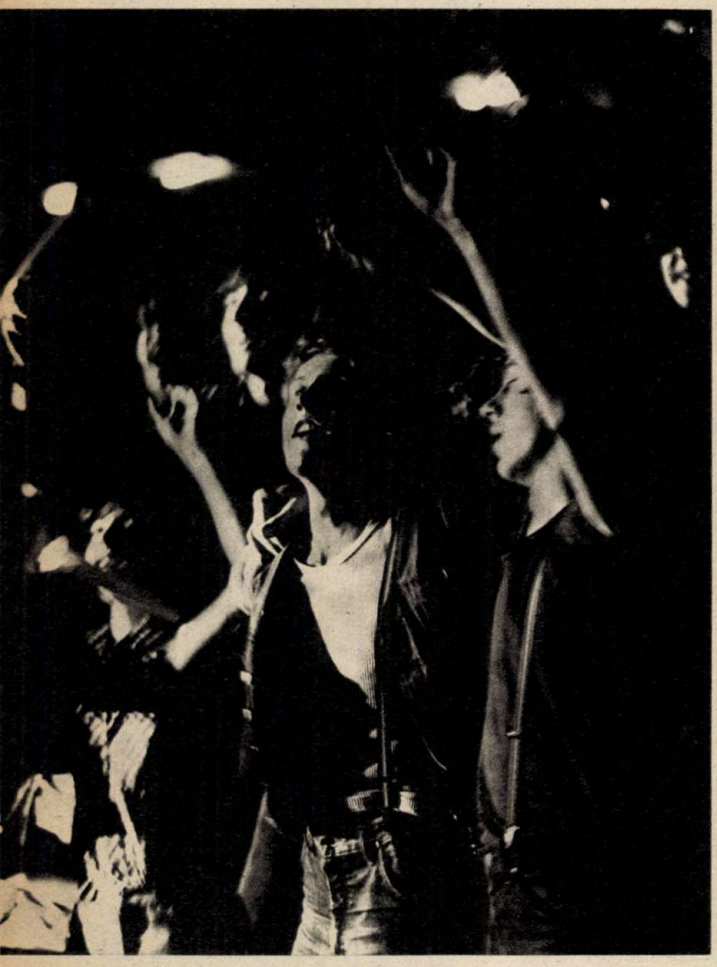

A plakátok megjelenése óta a városban másról sem lehetett hallani, csak a zenekarról. Egy éve jártak itt utoljára.

MIKROFONPRÓBA

A művelődési központ körüli park növényzetéből alig maradt hírmondónak egy-két bokor, derékba tört fiatal fa. A pénztár közelében — jóval a nyitás előtt — csellengő fiúk és lányok. Suliból, munkahelyről lógnak. Ez az utolsó lehetőség, hogy hivatalos áron szerezzenek jegyet. Nyitáskor roham. Nincs több belépő! Este még lesz, de értéke csillagászatira emelkedik a farmerdzsekik zsebeihez, a diákpénztárcák vékonyságához mérten. A jegyüzérek szerint a Ben Hur óta nem várható akkora fogás, mint a mostani buli.

...már délután négykor elkezdődik. A roadok a színpad beépítésével bíbelődnek. Arra azért marad idejük, hogy a hozzájuk csapódó fiatal lányokat a hangfalhegyek, a kábelerdő, a reflektorok között szédítsék. Egy, egy... kettő, kettő. Mikrofonpróba!

Mi lesz már? Miért nem nyitják ki az ajtókat? Hurrá, most! Szegecsekkel, láncokkal díszített bőrkabátos punkok, feszülő farmernadrágosok, miniszoknyások tolakszanak.

ÜVÖLTÉSEK

Néhányan próbálnak jegy nélkül becsúszni, fennakadnak a kidobólegények rostáján. Fűzőcske: csinos lány kacéran ajánlkozik — ha bemehet. A rendezői szigor enyhül, a szőkeség elégedetten fészkelődik az egyik pótszéken. A művelődési ház igazgatója idegesen rohangál irodája és a technikusok rágógumit rágcsáló vezetője között. Csak sem-

A BODULETES BULI

mi pánik, fél óránál többet még soha nem késtek a fiúk. Most még ennyit sem. Amikor játszani kellene, éppen megérkeznek. Nem sietik el az öltözködést, a közönség cukkolásához ez is hozzá tartozik. A nézőtér még félhomályban van. Fütyülnek, kiabálnak. Egy srác rosszul lesz, kivezetik. Helyére öten rohannak előre. Verekedés kezdődik, amikor hirtelen kialszik minden fény. Többet senki sem törődik a másikkal. Ájult sikolyok, artikulátlan üvöltések hallatszanak a nézőtérről. A még arctalan együttes bődületes hangerővel szólal meg. Pár pillanatig a fülünk képtelen megállapítani: zene ez, vagy egy repülőgép startja közelről? Egy villanás, és a színpad fényárban úszik. Az énekes berobog. Sorban megöleli a többieket, mintha régóta nem látott barátaival találkozna. Üdvözlés helyett hatalmas „hejj"-t kiált a mikrofonba. Elégedetten vigyorog. Éljenzés, ugrálás. Kihívóan elereszt egy mosolyt az első sorban ülőkre. Vagy öt lány elpirul, úgy érzik, nekik szól a bók. Pedig valójában az énekes semmit sem lát. Vakítanak a reflektorok. A zene lüktet, a szövegek pikánsak, közönségesek. A mikrofonállvány tótágast áll. A kis csapat együtt énekel a zenekarral. Összekapaszkodva ugrálnak a basszusgitár diktálta ütemre. A levegő egyre forróbb, a füst egyre elviselhetetlenebb. Az énekes vetkőzik. Trikóját a nézők közé hajítja. „Mindenem a tiétek!" — üvölti elfúló hangon. Elhiszik neki. A trikó ezer darabra szakad. A szólók következnek. Ez mindig bejön. Csak kevesen veszik észre, hogy a gitár lehangolódott. Kit érdekel ez most?

PEREG A VAKOLAT

A látvány fontos. A szólógitáros először mereven, terpeszállásban „tekeri" a hangszert. A végére aztán hanyatt fekszik a színpadon, és pocakosodó hasára fektetett gitárja alig akar elhallgatni. A dobos szinte a bőrökbe bújva várja az ő műsorát. Két perc alatt három ütőt hajigál széjjel. Mozog már minden. A vakolat pereg a plafonról. Lüktet az egész terem. A csúcs még hátra van. A legismertebb nóta mágnesként vonz előre mindenkit. A rendezői kordon elszakad. Karnyújtásnyira az őrjöngő tömeg. Így a jó. Vége. Mégsem? Vissza... vissza... Piros, kék, zöld, sárga színek villódznak fantasztikussá varázsolva a zenészeket. Nehéz megválni tőlük, pedig mindenki tudja, egyszer az ismétlésnek is vége. Kialszanak a fények, elnémulnak a hangszerek, kiürül a szín. Holnap ötven kilométerrel arrébb kezdődik elölről a cirkusz.

Úgy negyvenen — főleg lányok — ácsorognak még a bejáratnál autogramot, egy kedves mosolyt remélve. Hazafelé mindenki az énekes lenyűgöző egyéniségéről, a szólógitáros egyedülálló virtuozitásáról, a dobos kemény alapjáról, a basszusgitáros dobhártyát remegtető ritmusjátékáról és az orgonista bravúros futamairól beszél. A koncert valóban hatalmas élmény. Varázsa alól nehezen lehet kibújni. A lendület magával ragad, s csak jóval a lelkesedés hullámainak elülte után döbbenünk rá: átvertek minket. Ma itt, holnap ott hisszük el, hogy a zene nekünk, csakis nekünk szól, a színpadon alakító kedvencek pedig velünk együtt akarják megváltani a világot. Pedig sokszor a gázsin kívül semmit sem akarnak. Vagy mégis? Mit gondolsz? **Koncz Dezső**

VITANYITÓ

Hét fejezetet közöltünk a rockról. Sorozatunkból megismerhettétek a műfaj életét, gondjait, bepillanthattatok a kulisszáik mögé. Szeretjük ezt a zenét mindannyian, de létét, értékeit, hatását már különbözőképpen értékeljük. A sorozatot ezzel befejezzük, a témát azonban nem vesszük le a napirendről. Nem is tudnánk, hiszen már most érkeztek cikkeinkre visszajelzések zenészektől, szakemberektől, hozzáértőktől. Mondjátok el ti is véleményeteket!

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő 3 év. A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900–1120 Ft között van.
Az utolsó évben már teljesítménybér!
Szakmunkásvizsga után a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.
Jelentkezés levél útján „Szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA
személyzeti osztály
Budapest XI. ker., Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: 1502 Budapest, Pf. 43.

PATEX

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Általános iskolát végzett, 15 évesnél nem idősebb fiúkat, lányokat felveszünk az 1983–84-es tanévre, hároméves képzésre. Fonó-szövő szakmunkástanulónak lányokat, tanulmányi ösztöndíj: 410–750 Ft-ig, textilnyomó és textilipari gépszerelő tanulónak fiúkat, textilfestő és -kikészítő tanulónak fiúkat, lányokat. Tanulmányi ösztöndíj: 350–790 Ft-ig. A textilnyomó, -festő és -kikészítő, textilipari gépszerelő tanulók az első évben 1500 Ft ruházkodási juttatásban részesülnek. A vidéki tanulók havi 500 Ft különélési pótlékot, a helybeli lakosok 450 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.

Havi 90 Ft-ért reggeli, ebéd és vacsora. A vidékiek részére 120 Ft-ért kollégiumi férőhelyet biztosítunk. Ingyenes tankönyv és munkaruha. A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség. A végzett tanulók kereseti lehetősége: havi 3500–4400 Ft.

Jelentkezni lehet a személyzeti oktatási osztályon személyesen vagy levél által, szombat kivételével mindennap reggel 7 órától délután 3 óráig.

CÍM: KISPESTI TEXTILGYÁR
Budapest XVIII., Fáy út 2. 1184
Telefon: 273-711

Kistext PRINTEX

NYOLCADIK OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves, amely a fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul. Felvételi vizsga nincs!
Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez segítséget nyújtanak.
Juttatások:
— **teljes ellátás** (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.
Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:
— **leányotthonban történő elhelyezés,**
— **tankönyvek, tanszerek,**
— **munkaruha, fejkendő, munkacipő, iskolaköpeny.**
Ezenfelül megilleti a tanulót:
— **tanulmányi ösztöndíj: havi 350—720 forint** (a tanulmányi eredménytől függően) — **szociális ösztöndíj: havi 500,— Ft.**

A szakmunkásvizsga letétele után a kereset **3200—4400 forint** között van.
Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra kérjük, ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT Lőrinci Gyár BUDAPEST

A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85–91. 1183 címre küldd!
Várjuk a jelentkezéseket!

BRINGA TÁKOLMÁNYOK

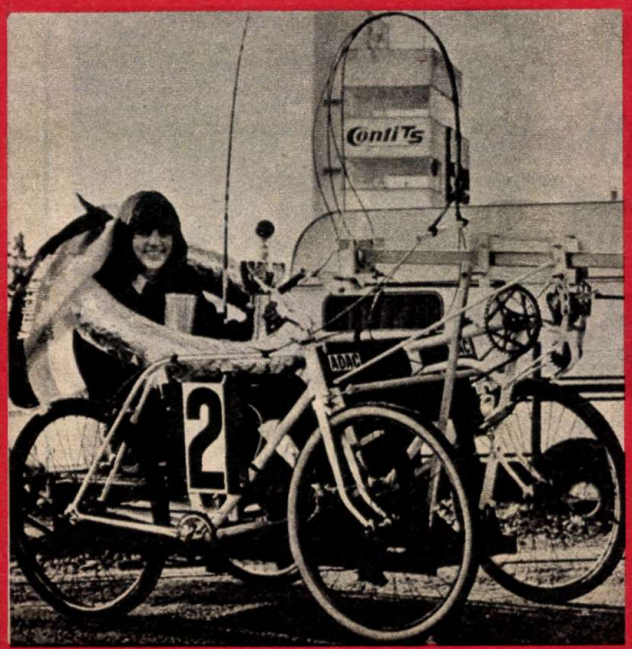

A nürburgringi autópályán negyvenhét különleges építésű kerékpár rajtolt. A körülményeket az tette különlegessé, hogy csak használt és kiszuperált ócska alkatrészeket használhattak az építők a verseny során.

Az előzsürizésnél még kilencvenöten álltak a rajtnál, de a versenyre már csak a benevezettek fele jutott tovább. A feltételek között szerepelt még az építéshez felhasznált alkatrészek jegyzéke és tervrajza.

Eszeveszett kerekesek, roncsból lett valóság – és még sok más jelző hangzott el a verseny előkészítése során, de ahogy a zsüri elnöke összefoglalta – mindenki nyert, hiszen a barkácsolás kellemes időtöltés, a kerékpározás jó izomgyakorlat, s a kellemes napsütésben a nézők sem jártak rosszul.

A csoportos versenyt Peter Reichelt és a Diák Express triója, az egyénit Christiane Colhonn versenyzőnő nyerte.

F. G. J.
(Hobby nyomán)

GYERE A TEXTILGYÁRBA!

Jó kereseti lehetőséget biztosító szakmákat ajánlunk 8. osztályt végzett lányok és fiúk számára, 16 éves korig.

Leányokat fonó és szövő szakmára, fiúkat pedig textilgépszerelő, textilfestő és -kikészítő szakmára veszünk fel.

Felvételi vizsga nincs.

A tanulmányi idő 3 év.

Juttatások:

- leányok részére: tanulmányi eredménytől függően 350 Ft–750 Ft-ig ösztöndíj,
- havonta 500 Ft társadalmi ösztöndíj,
- fiúk részére: tanulmányi eredménytől függően 160 Ft–600 Ft-ig ösztöndíj,
- havonta 250 Ft társadalmi ösztöndíj.

Fiúk és lányok részére egyaránt:

- térítés nélküli kollégiumi elhelyezés,
- az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére ebédet 3 Ft-os térítés ellenében biztosítunk.

Munkaruhát adunk.

Évente kétszer kedvezményes vásárlást rendezünk a vállalat termékeiből.

A III. évben tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk. Ugyanabban az évben a tanulók 90%-os teljesítménybérben dolgoznak.

A szakmunkásvizsga letétele után a kereset 10%-os szakmunkáspótlékkal 3000–4000 Ft.

Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk az üzemi szakközépiskolánkban.

Részletes tájékoztatónkat kérésre postafordultával megküldjük.

A „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra írd rá, hogy fonó, szövő, textilgépszerelő vagy textilfestő és -kikészítő szakmákra jelentkezel-e, a Kőbányai Textilművekhez.

A jelentkezési lapot kérjük, hogy a Kőbányai Textilművek személyzeti és oktatási osztályára (Budapest X., Gyömrői út 90. – 1103 címre) küldd. Várjuk jelentkezésedet!

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat felveszünk az 1983–84-es tanévre fonó és szövő, fiúkat textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 15 év

Tanulóidő: 3 év

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft
Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően 350–550 Ft

Ösztöndíj-kiegészítés: 190,– Ft
Teljes ellátás és elhelyezés kollégiumban havi 210,– Ft-ért, tankönyv és munkaruha díjmentesen.
Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 4000,– Ft–4500,– Ft

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától, 4 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk. A gyár címe: PNYV. MAGYAR PAMUTIPAR személyzeti és oktatási osztály

Budapest, Lahner Gy. u. 30. 1046

Telefon: 693-111/115-ös mellék, vagy 693-847.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK FIGYELEM!

Kőműves, ács-állványozó, bádogos-tetőfedő, villanyszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, vízvezeték- és készülékszerelő, központifűtés-, csőhálózatszerelő, épületasztalos, fapadlózó, műanyagburkoló, hidegburkoló, szobafestő-mázoló szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 15—17-ik életévüket 1983-ban betöltik és a 8. általánost elvégezték, illetve akik jelenleg a 8. osztály tanulói.
Vidékieknek a tanulmányi időre TÉRÍTÉSMENTESEN TANULÓOTTHONT, KOLLÉGIUMOT, napi 3 Ft ellenében teljes ellátást, tanulmányaikhoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és segítséget biztosítunk.
Továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, ösztöndíjat, egyes szakmákban ösztöndíj-kiegészítést, valamint **KŐMŰVES, ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ SZAKMUNKÁSTANULÓKNAK** 500 Ft, a többi szakmában 250 Ft társadalmi ösztöndíjat biztosítunk, amit szerződésben rögzítünk.
Különböző sportolási és kulturális lehetőséggel várjuk a jelentkező fiatalokat.

FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.
Pontos címünk:
FŐV. 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT szakoktatási csoport.
Budapest XIII., Lehel út 10/a.
Telefon: 494-300/121 mellék.

FIÚK, LÁNYOK FIGYELEM!

Ha még nem döntöttél arról, hogy milyen szakmát tanulj, akkor fogadd meg tanácsunkat, jelentkezz TEXTILKIKÉSZÍTŐ szakmunkástanulónak!
E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ és -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk LÁNYOKNAK és FIÚKNAK, másik ágát, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak FIÚKNAK.
Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160—600,— Ft, társadalmi ösztöndíja 450—500,— Ft között van havonta. Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.
Az elméleti oktatás Budapest egyik legszebb, legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás részben tanműhelyben, részben a vállalat gyáraiban történik.
I. éves tanulóink 1500,— Ft ruházkodási segélyt is kapnak.
Érdeklődésre színes képekkel tarkított, részletes tájékoztatót küldünk.
Jelentkezni, érdeklődni lehet:
Pamutnyomóipari Vállalat
személyzeti és oktatási főosztály
Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21. — 1036
Telefon: 687-834

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV Kelenföldi Textilgyár az 1983/84-es tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező LÁNYOKAT fonó, szövő, kötő, FIÚKAT textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.
FELVÉTELI VIZSGA NINCS!
Tanulmányi idő 3 év.
Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően, fonó- és szövőtanulónak 350—700,— Ft, kötő és textilipari gépszerelő tanulóknak 150—550,— Ft havonta.
JUTTATÁSOK: vidéki fonó-, szövő- és kötőtanulóknak havi **500,— Ft,** budapesti tanulóknak havi **450,— Ft,** textilipari gépszerelő tanulóknak **250,— Ft** vállalati ösztöndíjat fizetünk — a nyári szünidőre is.
Kollégiumi elhelyezését minden vidéki tanulónak biztosítjuk, teljes ellátással munkaszüneti napokon is.
Iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát a gyár, tankönyvet az iskola térítésmentesen biztosit.
Évente két alkalommal kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.
III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.
Szakmunkásvizsga után a kereset **3500—4500,— Ft.**
Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk, havi **100—160,— Ft-ért.**
Továbbtanulásra lehetőséget adunk.
Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban.
Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk.

CÍM: **PNYV Kelenföldi Textilgyár**
személyzeti-oktatási osztály
Budapest XI.,
Budafoki út 111—113.
— 1117
Telefon: 868-955/191 mellék.

HOZZÁNK JÖSSZ? JÓL JÁRSZ!

Az 1983—84-es tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett lányokat szövőnek, fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmákra beiskolázunk szakmunkástanulónak.
Tanulmányi idő 3 év.
Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmákban 250 Ft, a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj, ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.
Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.
A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.
A szakmunkásvizsga után szövő munkakörben bérbesorolástól függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.
Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár
Budapest XIII., Fáy u. 81—83. — 1135

KARATE

CSÚCSTALÁLKOZÓ

Képzeletbeli kerekasztal mellé invitálja a Hunyadi János SE az összes létező karate-irányzat képviselőjét. Október 16-án az egyesület, valamint az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda és az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat közös rendezésében kísérleti karate versenyre és bemutatóra kerül sor 14 órai kezdettel a Budapest Sportcsarnokban.

— Több legyet akarunk ütni egy csapással — mondja Koncz János, a Hunyadi János SE elnöke, aki egyben a karate szakosztály vezetője, sőt, ő irányítja a Magyar Cselgáncs Szövetség karate szakágát is. — Egyrészt megpróbáljuk bebizonyítani, hogy a különféle karate-irányzatok, például az All-style sportkarate, a Kyokushinkai, a Taek wan-do békésen megférnek egymás mellett, másrészt a sok-sok érdekességgel, bemutatóval szeretnénk minél több nézőnek kedvet csinálni ehhez a nagyszerű sportághoz. Több, nagy tudású külföldi versenyzőt is várunk, reméljük ők még tovább emelik rendezvényünk színvonalát. Úgy éreztük, már nagyon időszerű volt nálunk egy ilyen rendezvény, hiszen sokan nincsenek tisztában a karate szó jelentésével. Csak Magyarországon több irányzata él, amelynek alaptechnikája ugyan azonos, de szabályaiban teljesen eltérő. Az egyikben például védőfelszereléssel, a másikban védőfelszerelés nélkül és teljes erőből történő ütéssel folyik a küzdelem.

— Mire nevel a karate?

— Bátorságra, önfegyelemre. Ezenkívül biztonságérzetet alakít ki.

— Miért hasznos karatézni?

— Mert olyan a gyakorlatanyaga, hogy minden izmot megmozgat, káros elváltozások nélkül. Ezenkívül szinte korhatár nélkül csinálhatja bárki, öreg és gyerek, nő és férfi. Ezt is szeretnénk bizonyítani a bemutatónkon.

— Ha mondjuk egy gyerek kedvet kap a karatéhoz október 16-án, akkor hol jelentkezhet?

— A Hunyadi János SE új kezdeményezése a családi karate tanfolyam. A Budapest Sportcsarnok edzőtermében kulturált körülmények között edzhetnek együtt szülők és gyerekek. Minden kedden és csütörtökön délután öt órától tartunk itt foglalkozásokat. Nagyon ajánlom a szülőknek is, hogy jöjjenek, mert a karate speciális gimnasztikai része önmagában is remek erőnlétfejlesztő. Egyébként már ötéves gyerekeket is szívesen látunk.

Íme, egy újabb lehetőség, hogy szülők és gyerekeik hasznosan, együtt töltsék el szabad idejüket. Érdemes elballagni október 16-án a Budapest Sportcsarnokba, bizonyos, hogy minden néző talál kedvére való látványt a bemutatón, majd a versenyen. S talán közülük jó néhányan annyira belehabarodnak ebbe a pompás küzdősportba, hogy rendszeres látogatói lesznek az edzéseknek is.

B. F.

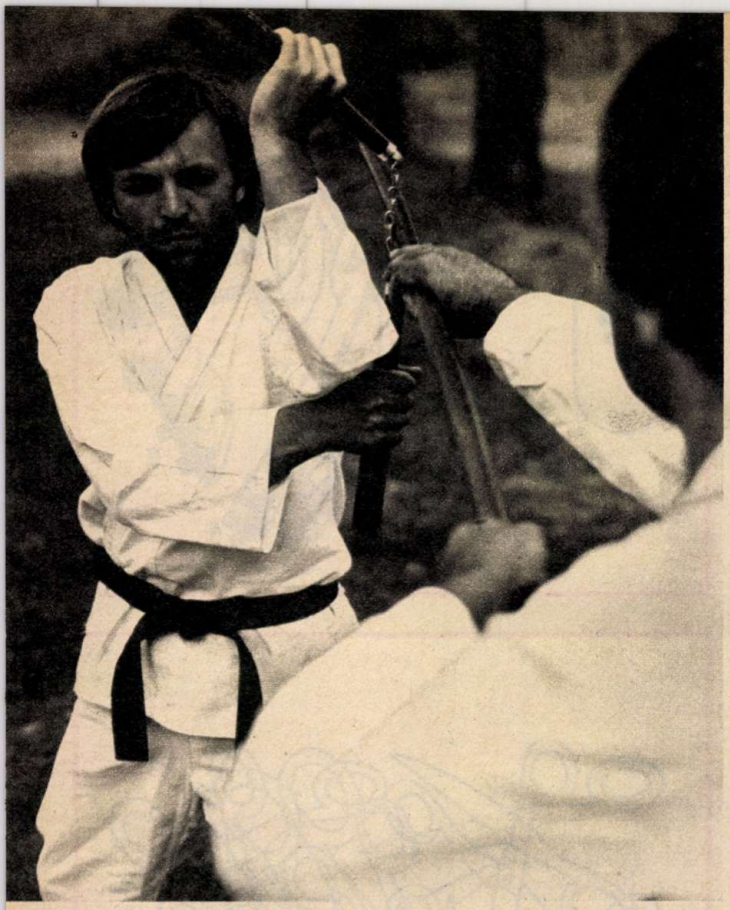

bemutató, Gál Zoltán,
a kecskeméti TE versenyzője
nunchaku-val hárítja ellenfele támadását

Halász Károly (szemben), a kőbányai Petőfi SE
Kyokushinkai versenyzője
támadást indít. A felvétel
egy korábbi Hunyadi Kupán készült

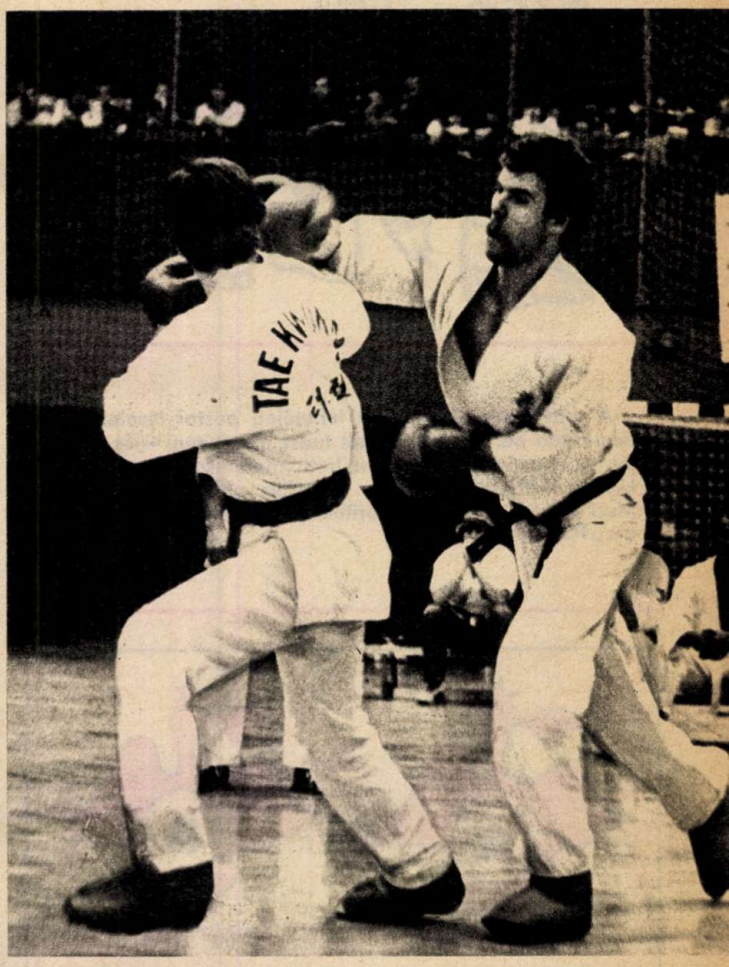

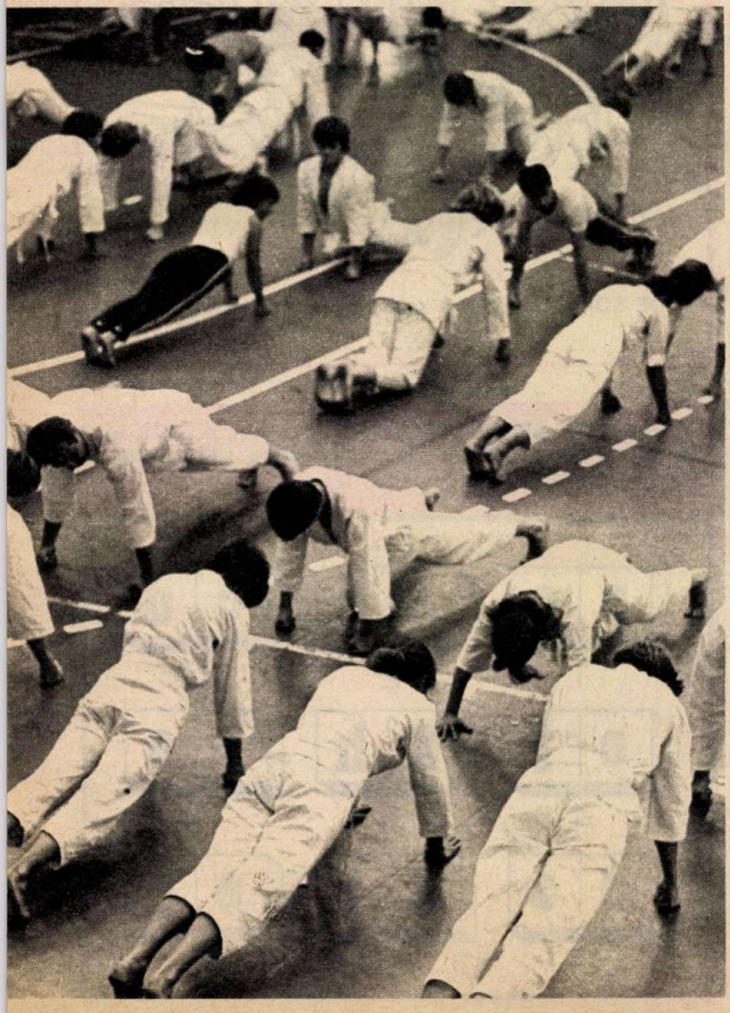

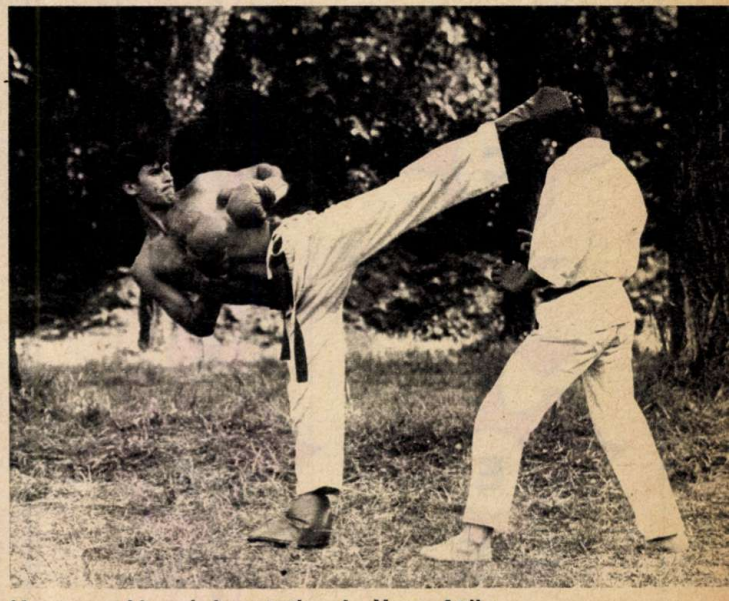

Ura-mawachi geri, bemutatja: dr. Veres Attila,
a Hunyadi SE All-style sportkaratézója

A karate gimnasztikája minden izmot megmozgat

TÖPRENGŐ

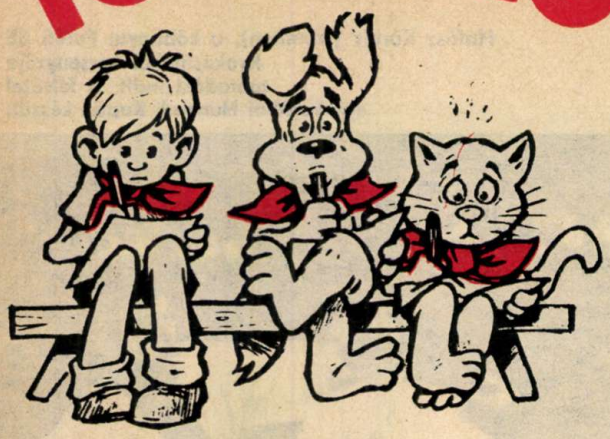

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: október 25. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

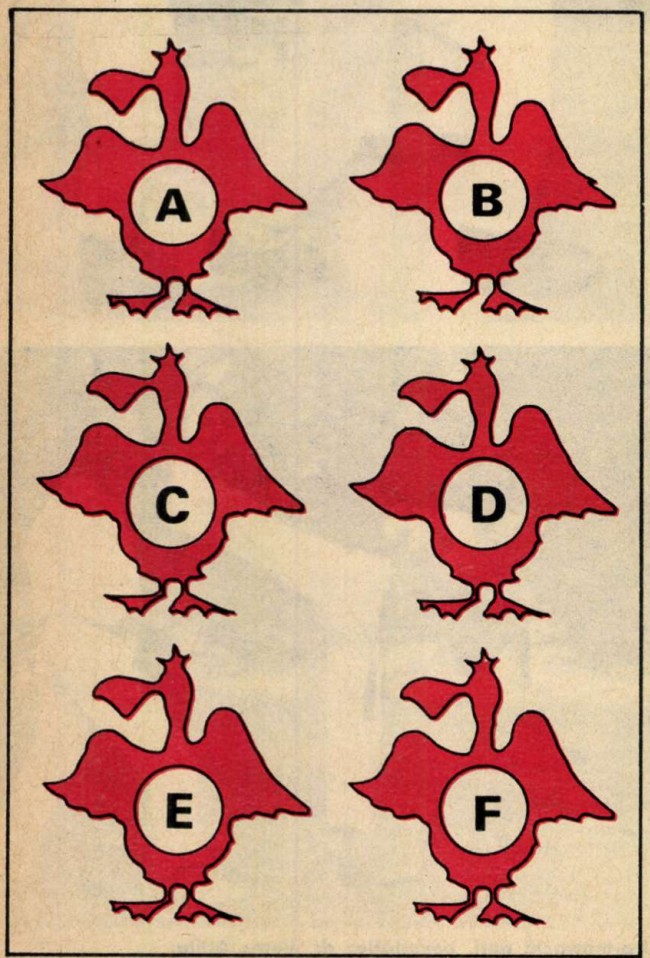

FURCSA MADARAK: Honnan kerültek ide? És ráadásul valamennyien egyformák. Vagy talán mégsem? Vajon találsz-e közöttük teljesen azonosakat?

KULCSÁRRA nincs szükség. Te is megállapíthatod, hogy melyik kulcs való a zárba.

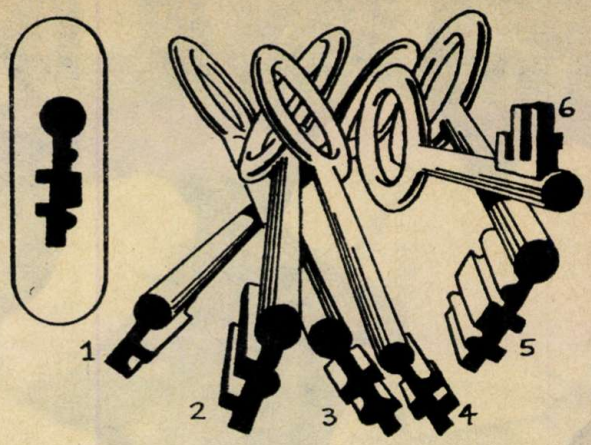

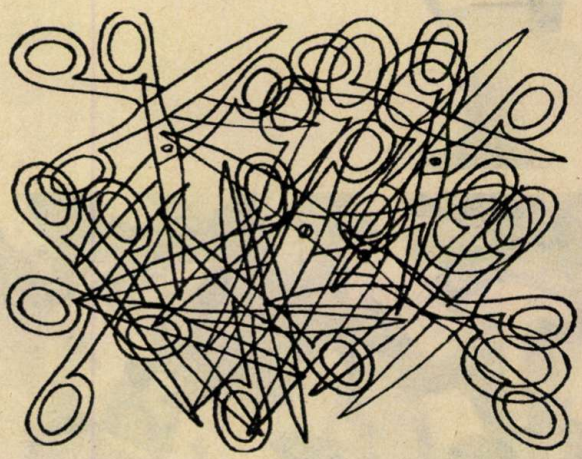

DE SOK OLLÓ! Hány szabó tudna velük dolgozni?

BETŰKBŐL SZAVAK. Ha a 4., 3., 9., 2., 1., 6., 7. és a 8. számú dominóköveket egymás alá rakod, két értelmes szót kapsz megfejtésül.

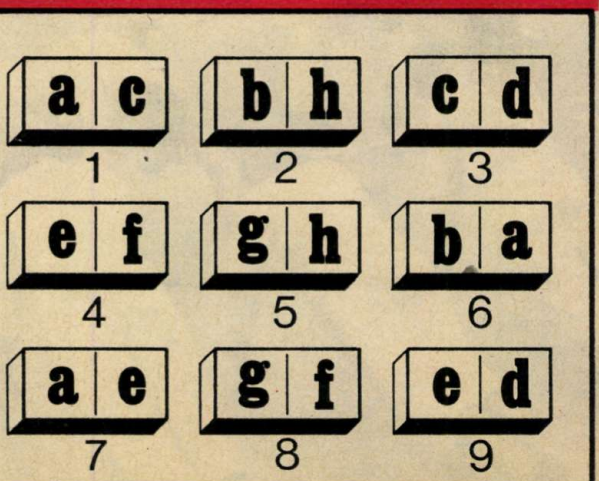

ZENESZERZŐ. A körbe írt szavak hiányzó betűit írd be az üresen hagyott mezőkbe úgy, hogy a kör szélétől a közepe felé haladva értelmes, négybetűs szavakat nyerj. Minden szó „t" betűvel kezdődik. Ha a helyesen beírt betűket a számozás sorrendjében összeolvasod, egy magyar zeneszerző nevét kapod megfejtésül.

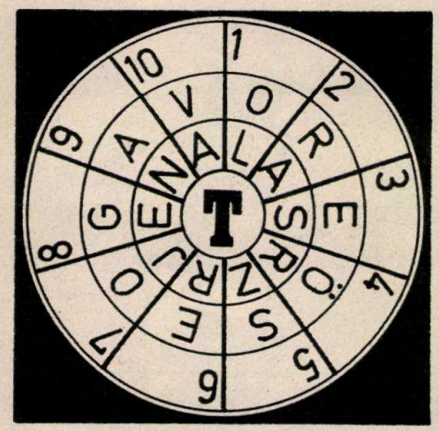

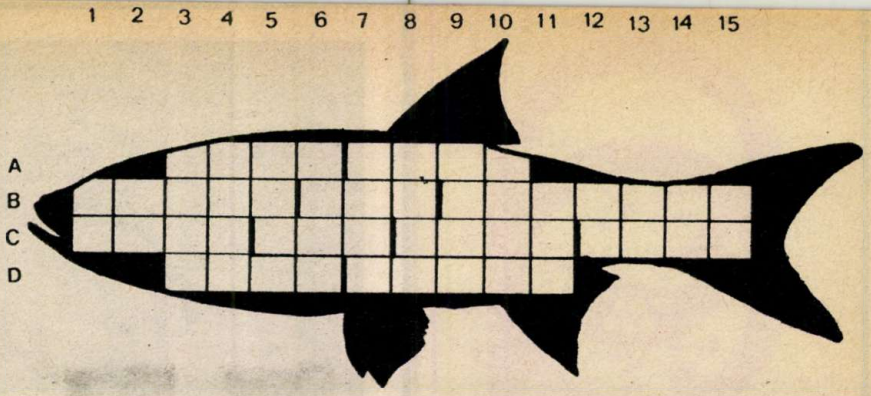

HEJ, HALÁSZOK. Milyen halakat fogtak ki a halászok? Megtudhatod a vízszintes „B" sorból.

VÍZSZINTES: A—3. Alvásunkhoz tartozik. A—7. Győr-Sopron megyei város nevének második része. B—1. Az egyik kifogott hal. B—6. Októberben van! B—9. A másik kifogott hal. C—1. Árul. C—5. Regény alkotója. C—8. Orosz férfinév, visszafelé. C—12. Rágcsáló.

FÜGGŐLEGES: 1—B. A vas vegyjele. 2—B. Kutyalak. 3—A. A fa koronáját megritkítja. 4—A. Szovjet autómárka. 5—A. O. S. I. L. 6—A. Népszerű író vezetékneve. 7—A. Fúvóshangszer. 8—A. Legyőzött focicsapat. 9—A. Ritka férfinév. 10—A. Kitalált történet. 11—B. Majdnem elégett cigaretta! 12—A. Tagadószó. 13—A. Eger fele. 14—A. Kiejtett mássalhangzó. 15—A. Kiejtett mássalhangzó.

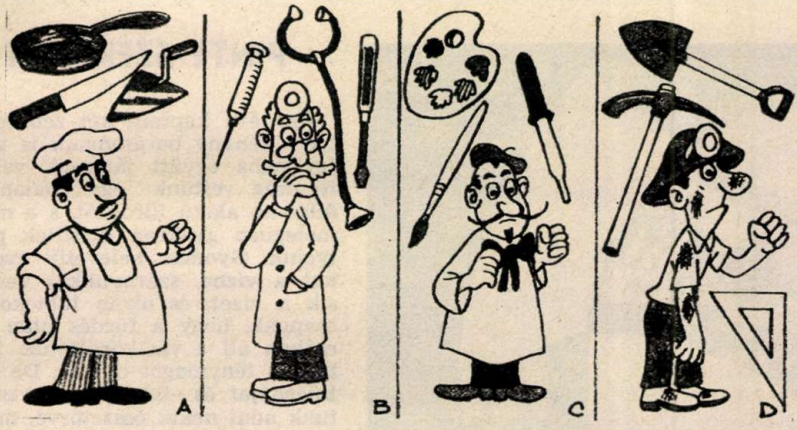

EGY KIS ZAVAR. Nem mindegyik szerszám van ott, ahol szükség lenne rá. Van olyan is, amely egyiküknek sem kell. Segíts nekik!

A 23. SZÁM MEGFEJTÉSEI

ROLLERVERSENY: igen. — DÍSZES FA: lisztes berkenye. — ORSZÁGJÁRÓK: Szeged, Hódmezővásárhely. — INDULÁS ELŐTT: 10 különbség. — FELE-FELE: A vonallal jelzett számokat kell összeadni vízszintesen és függőlegesen. — BETŰPIRAMIS: 80.

NYERTESEK

A 22. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bende Zsuzsanna, Bp. X.; Deák Szilvia, Bp. XVIII.; Végh Tímea, Bp. II.; Zsoldos Miklós, Bp. XVII.; Borics Katalin, Bükkszék; Dihen Edit, Tatabánya; Gurzó Enikő, Konyár; File Zsolt, Petőfibánya; Hamvas Éva, Szigetszentmiklós; Horváth Attila, Völcsej; Horváth István, Káld; Koncsek József, Bácsbokod; Kóti Anikó, Püspökladány; Kovács Zsolt, Csány; Novák Barbara, Kazincbarcika; Móri Katalin, Miskolc; Ruda Annamária, Komló; Sárkány Gábor, Sükösd; Szatai Angéla, Tata; Varsányi Bálint, Hódmezővásárhely.

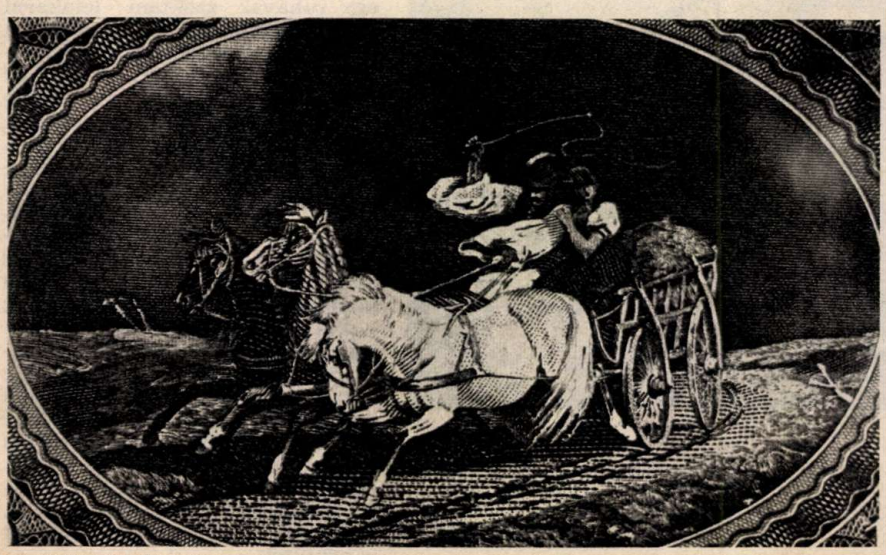

MENNYIT ÉR? Két ember beszélget. Az egyik: „Én azért a képért tízezret adnék!" A másik: „Forintot vagy fillért?"
Te mit válaszolnál erre a kérdésre?

alkotókör

Egy élmény, egy érzés, egy hangulat elég ahhoz, hogy tollat ragadj, elővedd az ecsetet, a vésőt vagy a gyurmát, és alkoss. Megjelenithetsz akármit a környezetedből, az élményeidből. A szerkesztőségünkbe elküldött legsikerültebb alkotásokat továbbra is bemutatjuk.

A Végvári legenda Tóth Sándor, 13 éves pécsi tanuló munkája

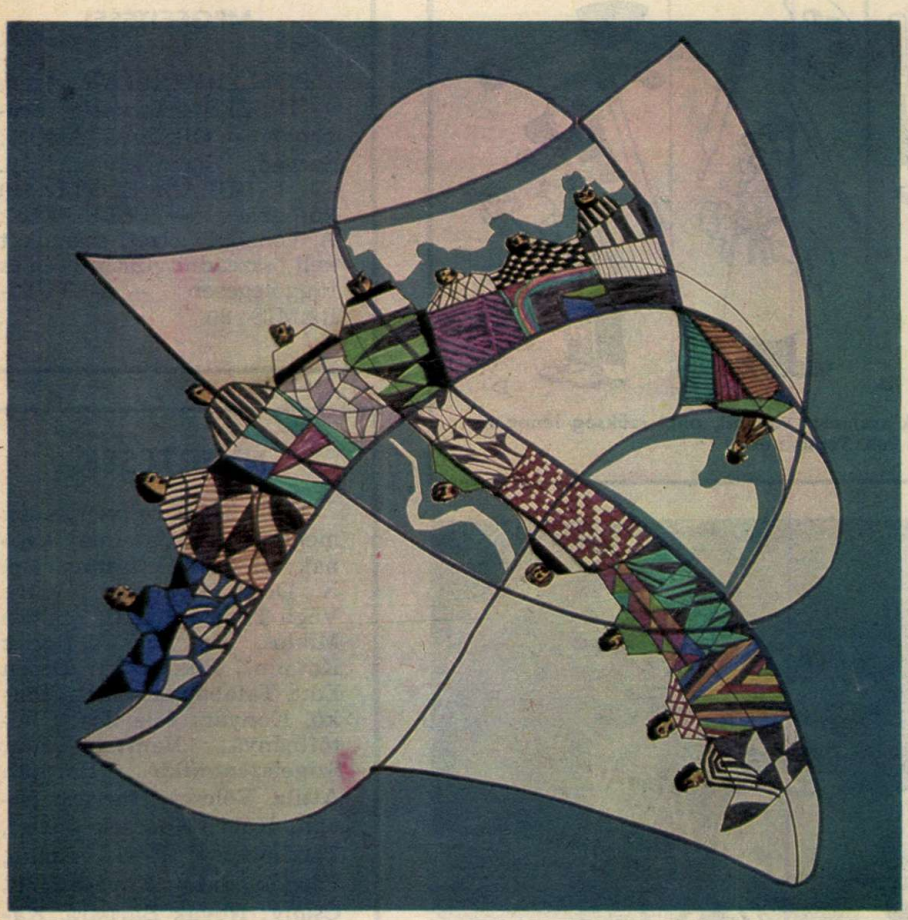

Hullámvasút
Szabó Márta dévaványai hatodikos érdekes kompozícióban fogta össze a hullámvasút látványát

PINTY-SZERELEM

Egy éve kaptam két zebrapintyet. Néhány barátomnak is van, így néha együtt játszunk velük. Nemrég vettünk egy műanyag félgömb alakú fürdőzőt, s a nagy melegben gyakran fürödtek pintyeink. Gyorsan belevetik magukat a vízbe, szárnyukkal verdesik a vizet, és olyan lubickolást csapnak, hogy a fürdés után tócsában áll a víz körülöttük. Kölest és fénymagot esznek. De főtt tojáshéjat és -fehérjét is szoktunk adni nekik összetörve, mákkal megszórva. Ha szárított friss füvet rakunk a fészkükre, szívesen rendezgetik, szemmel láthatólag jól szórakoznak ezzel. Este egy ruhával szoktam letakarni őket. Egymás mellett alszanak a fészekben, ilyenkor a legaranyosabbak. A tojó már sok tojást tojt, de még egyiket sem költötte ki. Néha meg is eszik a tojást. Nyáron elvittük a pintyeket a Balatonra is. Még sosem utaztak autóval, hát megszeppenve nézegettek maguk körül, mikor elindult a kocsi. Megérkeztünk Révfülöpre, s odaraktuk őket az unokatestvérem zebrapintyei mellé. Sokáig nézegette egymást a két pár. Reggel korán ébredtek, vidáman fütyörésztek, rendszerint ők keltették a házat. Pár nap múlva az én fiú pintyem mindig az unokatestvérem lány pintyét nézegette. Ezért az én lány pintyem jól megkergette. Majd újságot tettünk a két kalitka közé, hogy ne lássák egymást. De mire hazaérkeztünk, már ki is békültek.

Csigó György, Pápa

A „MEGBOLDOGULT"

Kedves Fridolin! Igaz, megegyeztünk abban, hogy nem zavarjuk egymást többet az életben, hiszen épp elég volt az a két hét, amíg borzoltuk egymás idegeit. Amiért most mégis tollat ragadtam, annak a „Megboldogult" az oka.

Bizonyára emlékszel még ifivezetőnkre, Pistára. Azért ragasztottuk rá a „Megboldogult" nevet, mert mindig azt hajtogatta, hogy: „Meglátjátok nyavalyások, egyszer még a sírba visztek." Amúgy komoly volt, csak néha bőszítettük fel. Ha panaszkodtunk, hogy kevés a vacsora-fejadag, eltűnt s a jó ég tudja honnan, de mindig hozott egy tucat konzervet. Egyébként jóképű, barna szemű és hajú ipse volt, hetyke bajusszal. Farmer és póló volt a szokásos öltözéke, tornacipővel kiegészítve.

Épp katonaidejét töltötte, amikor meghívást kapott a táborba. Aknavetősként szolgált, mint megtudtam tőle. Mivel jól viselte magát, szabadságot kapott a két hétre, amíg ránk vigyázott. Eleinte nem vette komolyan a dolgot, de amikor este nem találta a fiúkat, megfogadta, hogy jobban ügyel ránk. Sajnos, annyira szigorú lett, hogy még tánctanulásra is elcipelt bennünket. Igaz, hogy innen mégis sikerült meglógni, amiért viszont nekünk kellett elkészíteni az egész csapat tízóraiját, uzsonnáját. Ő diktálta az iramot, amikor eveztünk, s mire visszaértünk, úgy kellett evezővel kizavarni a csónakból a „legénységet", annyira elfáradtunk. A vitorlázás, az igen! Azzal kezdődött, hogy mindenkit fejbecsapott a bummrúd. Őt kétszer is, mivel állva őrködött, nehogy valamelyikőnk belepottyanjon a Balatonba.

Én személy szerint kedveltem, és úgy éreztem, ő is engem. Valahol a címe is megvan talán. Tudom, hogy a közgazdasági egyetemre jelentkezett, ahová biztosan felvették, mert remek üzleti érzéke volt már a táborban is. Összeismerkedett a büfésnővel, és attól kezdve ingyen itta a málnaszörpöt, antialkoholista lévén.

Remélem, sikerült felidéznem benned alakját, nem tudom ugyan, hogy te kedvelted-e, de feltételezem.

Üdvözöl: Cinóber

(Csoknyai László, Nagykarácsony.)

Dobroczky Ildikó (Békéscsaba): Ejtőernyős

FELESELŐ KAKTUSZ

Ablakomban kaktusz,
Hozzáértem: jaj, szúrsz!
— Igen? — kiáltott ő
vissza —
Akkor hozzám miért
nyúlsz?
Vigyázz, édes kaktusz!
Megragadlak, s lesz
belőled egy... túsz.
S itt a folyó, vízbe
doblak: na ússz!
— Ússz te előttem,
ha tudsz! —
feleselt a kaktusz.
— Jobb lesz, ha cserepedbe
visszabújsz!
Letöröm a tüskéidet,
fuss előlem! Te
k a k t u s z.

Újvári Tímea, Székesfehérvár

Schreiner Ágnes (Pécs) „Légy jó mindhalálig"

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

82.2576 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Odüsszeusz és a Küklopsz 7

POLÜPHÉMOS FELEGYENESEDIK, HATALMASAT ÁSÍT

MINTHA ÉHES LENNÉK

AAA-OOWWW!

OLYANOK VAGYTOK KIS EMBERKÉK, MINT A HÍZÓKECSKÉK A LEGELŐN ...

MÉG KÉT TÁRSUKAT FELFALJA!

AZTÁN KIENGEDI A BIRKÁKAT ÉS VISSZATESZI A TORLASZT

MÁJD ESTE VISZONTLÁTJUK EGYMÁST, TI LESZTEK A VACSORÁM!

ODÜSSZEUSZ ÉS TÁRSAI IZGATOTTAN VÁRNAK A SZIKLA MÖGÖTT

TÁVOLODIK!

FÜTYÜL A BIRKÁINAK!

ODÜSSZEUSZ NEM SOKÁIG HABOZIK. KÖRÜLNÉZ A BARLANGBAN, S EGY KICSAVART OLAJFÁRA ESIK A TEKINTETE

AZ ISTENEIKRE! EZ KELL NEKÜNK!

HEGYEZZÉTEK KI, VÁGJÁTOK LE RÓLA AZ ÁGAKAT ÉS A CSOMÓKAT

JÓ HEGYESRE FARAGJÁK A RÖNK VÉGÉT

ÉLESSZÉTEK FEL A TÜZET, HOGY MEGEDDZEM A VÉGÉT!

AZ ELKÉSZÍTETT FEGYVERT ELREJTIK A TEJESEDÉNYEK ALÁ, DE NEM NAGYON BÍZNAK ODÜSSZEUSZ TERVÉBEN

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

(Folytatjuk)

82/28
XXXVII. ÉVF. 1982. OKTÓBER 21. ÁRA: 4 Ft
PAJTÁS

A LEGOSIBB SZÍNHÁZ

(KÉPRIPORTUNK A 16–17. OLDALON)

FOTÓ: WAGNER MARGIT

Sürgős távirat...! A cetlin bizonyára a legújabb tanulási módszerek találhatók...

Az itt látható anyag, amelyet hírszolgálatunk — ha nem is élete kockáztatásával, de a legendás gyermeki találékonyságot megközelítő — bravúros módon készített, megtekintés után nyomban a táska mélységes fenekére süllyesztendő. Mert nem kisebb horderejű alapigazságra derít fényt, mint arra, hogy tanulóifjúságunk a szorgalmi időszakban kifejezetten kettős életet él. Belátható, hogy beláthatatlan következményekkel járna, ha minderről az „ellentábor", a tanári kar valamiképpen tudomást szerezne... Például kezdhetnénk elölről a titkos, ám életbevágóan fontos óra alatti tevékenység új módszereinek kidolgozását. Arról már nem is beszélve, hogy sok régi, kipróbált csíntevő kerülne fokozott tanári sőt, szülői megfigyelés alá. Ez pedig rengeteg felhőtlen vidámságtól fosztaná meg a tananyag elsajátításának amúgy nem túlzottan kacagtató, de egyebekben szinte végeláthatatlan folyamatát.

Szigorúan titkos anyagunkból az is kiderül, hogy talpraesett tanulóifjúságunk milyen mágikus jel alapján dönti el, hogy a már említett kettős életmód közül éppen melyik változat aktuális. Az aprólékos megfigyelések azt bizonyítják, hogy a nem kis felelősséggel járó döntést a pedagógus térben elfoglalt helyzete határozza meg. Ha arccal az osztály felé helyezkedik el, akkor a feszülten figyelő, szorgalmas ifjak csoportját látja.

Amint azonban 180 fokkal elfordul a tengelye körül, az osztályban igen lendületes, szabadonválasztott gyakorlatok kezdődnek el.

(Lásd a „titkos" képanyagot!)

—R —R

Fotó: Wagner Margit

Indul a „Torpedó akció!"
A vaskos tankönyvek hasznossága egészen nyilvánvaló: remek fedezéket nyújtanak a vidámsághoz

SZIGORÚAN BIZALMAS

A felelő hátára ragasztott
rövid és önkritikus önjellemzés
rengeteg derű
forrása lehet

Egy repülőgép váratlan felbukkanása
vagy egy önkéntes fodrász tevékenysége
üde színekkel gazdagíthatja
a tananyag elsajátítását

VEDEKEZZ!

Jó lesz neked itt, mondta anya. Hangjában biztatás volt. Biztosan, felelte ő, s ahogy szokta: megrántotta kissé a vállát. Utálta magát ezért a mozdulatért. Újra meg újra megfogadta: nem bántja vele anyát; de ahogy megint ki kellett volna mutatnia valamiféle érzelmet — most például örömét afelett, hogy itt lehet —, elfeledte fogadkozását.

Pedig voltaképpen örült. Onnan kezdve boldog volt, hogy meglátta a hegyeket. Vagy már előbb, amikor anyával elhatározták; eljön a táborba. Nem először volt egyedül, s szerette ezeket a napokat. A többieket is, akikkel az ismerkedést már előre várta. Lelke mélyén barátkozó természet volt, bár ezt nem mutatta.

Most is legszívesebben már a sátorban lett volna. Nagyfiúk közé kerülsz, mondta a tábor vezetője, ők majd vigyáznak rád. Az jó, gondolta magában, neki csupa nagyfiú barátja van. Ki tudja, hogy van ez: velük tud csak igazából beszélgetni. Anya még egy papírpénzt nyomott a markába, búcsúzóul megigazgatta hátizsákját, s azt mondta: vigyázzon magára. Ezt már csak fél füllel hallotta; futásnak eredt.

Messziről meglátta a sátrat. A legszebb a többi közt, gondolta. A bejárathoz érve megállt, végigmérte magát. Mintha csak azt számítgatta volna: megfelel-e majd a többieknek. Elhúzta a ponyvát. Odabenn félhomály fogadta, a félrehúzott ponyva fényében fölmérte a társaságot. Néhányan épp előtte érkezhettek, most csomagoltak. Mások frissebbek voltak, otthonosan üldögéltek a vaságyak végében. Na, mi lesz? kiáltotta valaki. Vagy ki, vagy be. Csukd be az ajtót, meg a pofádat! Csöndben köszönt. Köszönését elnyomta a röhögés. Mi van, eltévedtél, öcsi? A dedósok nem itt laknak! A magas fiú hangjában a szemtelenség mellett is volt valami kedvesség. Ha nem neki szól, talán még ő is elneveti magát. De hát neki szólt. Engem, kérem, mondta csöndesen, ide osztottak be. A többiek zúgolódni kezdtek. Már csak ez hiányzott, mondta egyikük, hogy dedósokat pesztráljunk. A magas fiú elé állt. Talán még MMB-s se vagy, mi? Az MMB egy intézet volt, ahol a fiúk szülei dolgoztak. Lesütötte a szemét. Nem vagyok az. Nem tudta, mi az az MMB.

Két nap alatt megismerte a többieket, már akiket érdemes volt megismerni. Mert a többség, öten vagy hatan, olyan egyfajták voltak: a balhén meg a röhögésen kívül más nem izgatta őket. Akkor érezték jól magukat, ha megszökhettek a foglalkozásról. Ezt nem értette: neki, ha kétszer ennyit látott volna, az is kevés.

Hármójukat azért külön az eszébe véste. Legelőbb az Ormányos tűnt föl: hatalmas, ragadozó orrát valaki frissen verhette be, véraláfutásos volt. Ettől az Ormányostól, nem szégyelli, tartott. Ha bejött a sátorba, ő kiment; ha meglátta az egyik ösvényen, kikerülte a másikon. Aztán ott volt az a feketeképű gyerek, jóindulatú és buta. Csodálkozott rajta, hogy lehetett hetedikes? Negyedikes létére ő többet tudott nála.

Leginkább mégis a magas fiút jegyezte meg. Azt, aki először rászólt azon a szemtelen hangján. Azóta is keresi: kire hasonlíthat? Mert erősen emlékeztette valakire. Ha bevallott volna magának ilyesmit, akár azt mondhatta volna: megszerette a fiút. Talán az esze miatt: mindenre tudott mondani valamit. Olyan állatokat is ismert, amelyeknek — eddig azt hitte — csak ő tudja a nevét. Az már nem imponált annyira, hogy a fiú fitogtatta tudását. Láthatóan büszke volt, hogy okosabb a többinél. De hát ez nem volt nehéz, a többiek nem voltak okosak. A magas élvezte parancsnoki rangját is, s ha valaki nem tett a kedvére, szeme megvillant. Nem tudta palástolni haragját.

Vele tudnék beszélgetni, gondolta. Nem beszélgetett. Sem vele, sem a többiekkel. Ha szólt valamelyikükhöz, elfordultak. Ha utánuk ment, arrébb mentek. Később már ő sem ment.

Ma úgy emlékszik: minden a keksz miatt történt. Akkor nem értett semmit. A kekszet Ormányosék hozták: kilógtak a táborból, be a városba, ott vettek egy zacskóval. Háztartási keksz volt, száraz, ízetlen, a legolcsóbb fajtából. Oda tették le, az asztal közepére. Úgy is kezelte mindenki, mintha közös lett volna: elmentében ki-ki belenyúlt a zacskóba. Legtöbbet a feketeképű, buta gyerek evett.

Szíve szerint vett volna ő is. Ha nem volt senki a sátorban, el is ment az asztalig, aztán visszafordult, szégyenkezve. Irtózott még a gondolatától is, hogy a máséból vegyen. Nem mondja, ha kínálták volna. Nem kínálták. Gondolatban eljátszotta sokszor: a magas fiú egyszer odainti magához, és együtt lógnak ki a táborból. Negyven forintért akart kekszet venni. Megkínált volna mindenkit. Negyven forint volt az összes pénze.

A keksz eltűnését estére kezdték feszegetni. Ormányos hozta föl először a lopást, a feketeképű folytatta. Ott álltak az asztal körül, tanakodtak. Ő csendben pakolászott az ágyánál, amikor meghallotta a feketeképű hangját. Ő volt, mondta. Én láttam. Tiltakozott volna, de a hang beléfojtotta a szót. Más nem is lehetett. Egy MMB-s nem lop. Ez meg nem közülünk való.

A magas fiú elé lépett. Te vetted el?, kérdezte és a szemébe nézett. Meglepte a hang: tiszta volt. Fölnézett, bele a magas szemébe. Ha őszinte lesz, gondolta, biztosan hisz majd neki. Nem, mondta csöndesen. Ne hazudj!, mondta a magas. Hangja hidegre csiszolódott, szemében megvillant a harag fénye. Hirtelen megint eszébe jutott: kire is emlékezteti? Nem jutott sok ideje a gondolkodásra, a magas türelmetlenkedni kezdett. Utoljára kérdezem, sürgette. Ő se hisz hát nekem, gondolta csalódottan. Csalódása konokká tette: nem válaszolt. Verjétek meg, mondta a magas.

jól vagy rosszul tanulnak és néha visszaemlékeznek egy táborozásra. Egy aggódó szülő levele nyomán indultunk a szereplők felkutatására. Vizsgálódásunk végeztével adjuk most tovább a történetet, hogy valamennyien — védekezhessünk.

A feketeképű ugrott oda elsőnek. Aztán a többiek, mind a heten.

A magas nem verte. Először sem, s később sem, amikor pedig mindig, s mindannyian verték. Ő csak biztatta a többit. Neki meg odaszólt, kihívóan: védekezz! A nézés, a hang megint ismerősnek tűnt föl szemében. S egyszer, amikor újra verték — ki tudja már, miért: azért, mert elveszett egy sakkfigura, vagy éppen mert megtalálták a bábut; verték, ha nem ült le, s ha leült, akkor azért; ütötték, hogy mossa föl a sátrat, s ha fölmosta, azért kapott, mert nem találták elég tisztának —, szóval, amikor újra verték, s ő meghallotta a magas hangját, hirtelen eszébe ötlött: Ács Feri! Hát persze, a vörösingesek vezére, a Pál utcai fiúkból.

Éppen a feketeképű lovagolt a hátán, kezét hátracsavarta, fejét a földre szorította. Megtanulod, hogy nem illik árulkodni, sziszegte. Észrevették, hogy a felügyelővel tárgyal. Hátában érezte a fiú térdét, keze fájt a csavarástól, homlokán átütött a föld hidege. Fölnézett a magas fiúra. Ács Feri mosolygott.

Pedig nem akart ő árulkodni. Csendet akart, nyugalmat. Amit meg is kapott, fönn, a hegyekben, az állatok között. Napról napra többet tudott, s az élmények elfeledtették vele a veréseket is. Ha pedig verték, akkor arra gondolt: jó, hogy az állatokat választotta. Közöttük fog dolgozni egész életében. Mert az állat csak akkor bántja a másikat, ha éhes.

Egyetlenegyszer hagyta el magát, később dühös volt gyengeségéért. Akkor, amikor azért verték, mert a holmija szanaszét volt. Amikor a feketeképű újra feléje közeledett azzal a bárgyú vigyorral, akkor mondta ki a szót, mintha legfőbb érvét vetette volna erejükkel szembe: asztmás vagyok. A feketeképű vigyorgott tovább, de a magas megszólalt: hagyjátok békén. A magas fiú tudta, mi az asztma.

Többet aztán nem szóltak hozzá. S ő is úgy lépett ki a tíz nap végeztével a sátorból, tőle szokatlan udvariatlansággal, hogy nem is köszönt.

Az iskolában hallgatott a dologról.

Anyának is csak egy éjszaka mondta el a történteket, hetekkel a tábor után. Anya hallgatott, nem tűrte hallgatását, kiment a szobából. Megnézte a tengerimalacot, ébren volt. Ha nekem egyszer gyerekem lesz, mondta, miközben a rovarokat adogatta be az állatnak, megtanítom karatézni. Hogy tudjon védekezni, ha kell.

S megsimogatta a kezéhez dörgölőző állat orrát.

Major Árvácska

Grafika: Görög Júlia

...ÉS RÁADÁSUL

MÉG SZÉP IS!

Ki szép? Ahányan csak vagyunk, annyiféleképpen látjuk. Mindig vannak olyan női szépségideálok, akik lapok címoldaláról, plakátok millióiról mosolyognak ránk. Marilyn Monroe, Brigitte Bardot, Sophia Loren vagy Bo Derek valóban csodálatos. Az ő esetükben azonban a külsejük mellett színészi tehetségük az, amire elismerően bólintunk: ez igen!

Ahhoz, hogy szép lányt találjatok, természetesen nem kell feltétlenül beülnötök a moziba. Kevésbé feltűnően ugyan, de közöttünk is járnak olyanok, akikre még ránézni is jólesik.

Szántóföldi módi

Kutasi Gyöngyivel először egy megyei vetélkedő döntőjében találkoztam. Alkata kisportolt, erős. Haja hosszú, sötét, szája finoman ívelt, szeme sötét. Már első látásra volt valami vonzó az egyéniségében. Magabiztosan, ugyanakkor elegánsan vezette a fertőszentmiklósi iskola csapatát. Amikor pedig beszélt, lehetetlen volt nem figyelni rá. Érdekelni kezdett, hogy ki ez a lány, hogyan él, kik a barátai?

Fertőszentmiklós hétköznap délidőben olyan csendes, mintha teremtett lélek sem lakná a kimondottan takaros házakat. Gyöngyi címét nem tudtam, így mindenképpen találnom kellett valakit, aki ismeri őt és útbaigazít. A véletlen sietett segítségemre. Kerékpárokon, motorokon egy csapat fiú fordult a főutcára. Mindannyian ismerték a lányt. A társaságból ketten már udvaroltak neki, igaz, csak pár hónapig, de a többiek is lelkesen meséltek róla. Nem is annyira a szépségét, mint inkább a szorgalmát emlegették, és azt, hogy ritka rendes lány. Azért a szépségét is értékelték.

— *Ez lenne a szép?* — nézett a tükörbe Gyöngyi, amikor elmeséltem neki a fiúk véleményét.

Fintorgott még egyet hozzá... csak úgy magának.

Szép lehetsz, de okos nem! — „dicséritek" egymást gyakran. Nos, Fertőszentmiklóson Kutasi Gyöngyinek a fiúk még akkor sem mondhatják ezt, ha bosszantani akarják őt

Körülnézett, a húgát keresse, akit önmagánál jóval szebbnek tart. Ildikó szőke, kék szemű és a természetük sem hasonlít egymáshoz. Pedig otthon mindkettőjükkel egyformán bánnak. Megkapnak mindent szüleiktől, de ha munkáról van szó, nincs pardon. Még szerencse, hogy szeretik az állatokat, mert bizony a nutriákkal van gondjuk bőven. Különleges bánásmódot igényelnek ezek a jószágok. Cseppet sem szelídek, de Gyöngyi már nagy szakértelemmel bánik velük. Természetesen annak, aki falun él, mindez nem is olyan furcsa, mint ahogyan azon sem szoktak ámuldozni, hogy az idén termelt harminc mázsa uborkából kilenc mázsa a nyolcadikos lány munkájának köszönhetően került a zsákokba. Feltűrt melegítőnadrág, gumikesztyű. Ilyen a módi kint a földeken. Divatozni nem nagyon lehet, a határás hajlongás pedig kimondottan jó fogyókúra. Szó sincs arról, hogy Gyöngyi ne szeretne csinosan öltözködni. A színeket mindig ízlése szerint válogatja összse. A sárga és a kék a kedvence, de a cicomázkodást nem szereti.

A suliban a hetedikes lányok között is van már olyan, aki szedi a szemöldökét, festi magát. Akad ugyan egy-egy fiú, akinek ez tetszik, de a szünetekben mégis Gyöngyi körül tolonganak legtöbben. A „miért"-re pedig nem az a válasz: „mert szép". Többről van szó. Sokan az eszét tisztelik, hiszen bizonyítványába eddig csak ötös érdemjegy került. Mások azért szeretik, mert vele mindenről lehet beszélgetni, és azt is becsülik benne, hogy mindig a legjobbra törekszik.

A többiek szószólója

Stréber, mondják azokra, akik eljátsszák a szorgalmas, segítőkész tanulót, gyűjtögetve a jópontokat az osztályfőnöknél, tanároknál. Gyöngyinél természetes, hogy ő a többiek szószólója a felnőttekkel folytatott vitákban, beszélgetéseken, hogy többnyire első a tanulmányi versenyeken. Álmodozni ritkán szokott és akkor sem énekes-karrierről, színészi pályáról, hanem arról, hogy egyszer gyermekorvos lesz. Nagyképűség, önteltség nélkül tudja: tehetsége, jelleme alapján elérheti vágyát.

Ilyen hát Kutasi Gyöngyi... És ráadásul még szép is.

Koncz Dezső
Fotó: W. M.

ZSIBONGÓ

1 PERC ÚTAZ EXPRESS-SZEL

Kalauzunk: Sárdi Gyula, az Express igazgatóhelyettese:

— Rendhagyó módon ezúttal nem egy utat, hanem egy utazási formát ajánlok olvasóink figyelmébe: az ifjúsági házak mozgalmát. A ma már nemzetközi méretű utazási lehetőség napjainkban a magyar fiatalokat is segíti: a nemzetközi szövetség 52 tagországa között jelen van hazánk is. Az összel éppen Magyarország volt a házigazdája a szervezet értekezletének, ahol megerősödött: az ifjúsági házak mozgalma nem csupán olcsó lehetőséget biztosít az utazáshoz, szórakozáshoz, de jó eszköz a különböző nemzetiségű, nyelvű fiatalok barátkozásához is. A magyar fiatalok a mozgalmat mind egyéni, mind csoportos utazásaikhoz fölhasználhatják. Érdeklődhetnek a legközelebbi EXPRESS-irodában.

HAGYOMÁNYŐRZŐK

Táncaikban őrzik népük hagyományait az ecsédiek: az élet örömeit, búbánatát — eltáncolják. Képünkön: a lakodalmas.

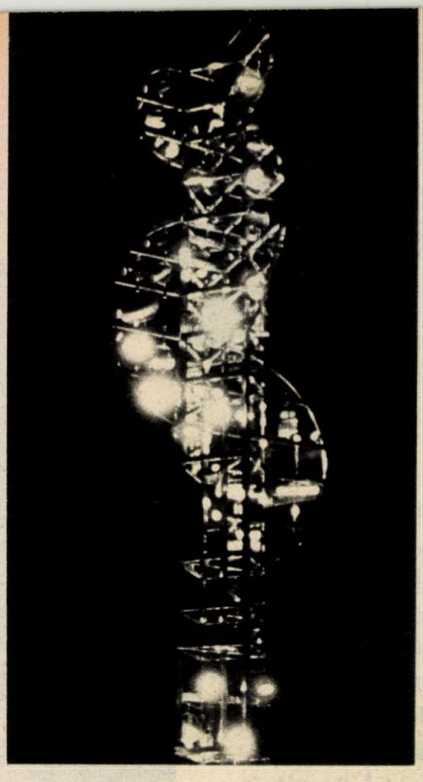

TÉR + IDŐ + FÉNY + HANG

A térrel, az idővel, a fénnyel és a hanggal játszik szemünk láttára, fülünk hallatára Nicolas Schöffer kinetikus művész. A magyar származású, világhírű mester alkotásai október 30-ig láthatók a Műcsarnokban.

AZ ÉN PORTRÉM

„Ne tévesszen meg senkit a kép! Nemcsak enni szeretek — főzni is. A szakácsmesterség a mi családunkban nem egyszerűen hobbi: egyedül élünk édesapámmal és nővéremmel, gyakran én főzök nekik. Persze diák legyen a talpán, aki kitalálja, mit tegyen napról-napra az asztalra. Ezért aztán elárulom: sokkal jobban szeretek olvasni. Igaz, arra kevés idő jut. Van ugye az iskola, aztán a szakkörök, no meg az úttörőélet, sokszor estére érek haza. Jó tanuló vagyok, ápolónőnek készülök. Édesanyám is az volt. Úgy tervezem, itt élek majd Fehérgyarmaton: szép e a vidék. Szegedi Ágnesnek hívnak."

HÓRA VÁRVA

Mögöttünk a nyár, előttünk a tél, s a százszínű őszben vannak, akik már a hóra várnak a Szabadság hegyen.

SZALAGTÁNC

Nem ritmikus sportgimnasztikai versenyen, hanem tűzoltóviadalon leste el fotósunk ezt a különleges szalagtáncot. A helyszín: Kál, Heves megyében.

MARGÓ

Bizony mondom nektek: egyszer majd még jól jön ez a mi margónk.

Akkor, amikor már elfelejtjük a szót: köszönni, s mert nem vesszük észre a szembejövőt, nem is látjuk meg szemében örömét vagy fájdalmát. Akkor, amikor már nem kérdezünk egymástól semmit, s választ sem várunk, mert úgysem hallanánk meg egymást. Akkor, amikor lehajtott fejjel megyünk el a másik mellett, s nem bánt, hogy ő sem néz vissza ránk. Akkor, amikor megszólalnánk, de hiába nyitjuk szánkat: nem emlékszünk már a szavakra.

Akkor, amikor mindahányan fejhallgatóval járunk majd az utcán, s fülünkben a decibelek, mint gyorsvonatok zakatolnak, amikor nem hallgatunk mást a szuper Walkmanokon, mint a gép csinálta zenét. Akkor tehát, amikor valamennyiünknek lesz egy ördögi fülhallgatója, akkor azért még én ideírhatom a margószélre, kiáltó, nagy betűkkel:

KI HALLJA ITT MEG A MADARAK HANGJÁT?

(Major)

TIT-TIPP

A Természettudományi Stúdió (Bp. XI., Bocskai út 37.) műsorelőzetese. Október 22.: Hanglemezjátszás – hajtómű, kar, hangszedők, tűk, stb. – műszaki előadás. Október 26.: Piramisok titka – előadás. Október 27.: Kigyók a világ minden tájáról – színes diaképekkel kísért előadás.

A kezdési időpont mindhárom alkalommal 18 óra, a belépőjegy ára öt forint.

EMLÉKOSZLOP

Harminchárom évvel ezelőtt táboroztak az úttörők először Jászberényben. A tábor helyén ma emlékoszlop áll.

TÁRSUK A TÁVCSŐ

Úttörők is részesei a környezetvédelemnek Csehszlovákiában. Fegyverük a távcső: az őrjárat tagjai a megfigyelés után főleg a hasznos aprávadakon segítenek.

ZSIBONGÓ

A CÉL: VILÁGBÉKE

- **Értelmetlen testvérháború**
- **A vétójog szerepe**
- **Miért halt meg Elvis?**

Változatlanul sok levél érkezik szerkesztőségünkbe, ami egyrészt azt bizonyítja, hogy egyre többen érdeklődnek a világpolitika kérdései iránt, másrészt pedig azt, hogy a felmerülő problémákra gyakran nehéz megtalálni a feleletet. A levelek gyarapodó száma arra utal, hogy egyre többen ragadnak tollat azok közül, akik idáig csak olvasói voltak rovatunknak.

Az elmúlt időszakban érkezett levelek nagy része olyan fontos és időszerű témákat tartalmazott, amelyek nem csupán bennetek merülnek fel, hanem foglalkoztatják az egész világ közvéleményét. E témák közé tartozik a fegyverkezés, a háború és a béke kérdése.

A világpolitika egyik sarkalatos problémájáról érdeklődött Barkóczi Norbert Sopronból. Arra vár választ, vajon az Egyesült Államok vagy a Szovjetunió rendelkezik-e fejlettebb haditechnikával?

A két nagyhatalom fegyverzete mennyiségileg és minőségileg megközelítően egyensúlyban áll. Számokban kifejezve ez például a stratégiai nukleáris fegyverzetre vonatkoztatva azt jelenti, hogy míg a Szovjetunió 2300, addig az Egyesült Államok 2500 nukleáris, nagy hatóerejű robbanófejjel és a célbajuttatásukhoz szükséges hordozóeszközökkel rendelkezik.

Az arányok egyszerű ismertetése és a pusztító erő tragikusan rideg összehasonlítása mellett feltétlenül el kell mondani: az azonos ütemű fegyverzetfejlesztésnek a két ország esetében ellentétes céljai vannak. Az Egyesült Államok, amely Hirosimára és Nagaszakira ledobta az első atombombát, a második világháború óta azzal a céllal fejleszti fegyverzetét, hogy katonai erejével fenyegetve rákényszerítse akaratát a világ más országaira. A Szovjetunió ezzel szemben pontosan e fenyegetettség miatt kénytelen — a népgazdaság egyéb ágazataitól is elvonva az anyagi erőket — ellensúlyozni mindezt saját védelmi célú fegyverzetének fejlesztésével.

Az amerikai tervek arra irányulnak, hogy az Egyesült Államok már a 80-as évek végére megszerezze a katonai fölényt a Szovjetunióval szemben. A történelem viszont azt bizonyította, hogy ez hamvába holt, kudarcra ítélt vállalkozás. A Szovjetunió — amely egyébként békekezdeményezések és leszerelési javaslatok sorát terjesztette elő, amelyeket az Egyesült Államok és a NATO elutasított — a jövőben is kész és képes megvédeni mind önmagát, mind pedig szövetségeseit.

Egy esetleges háború elkerülésére tehát van reális lehetőség, az emberiség előtt álló legfontosabb teendő most az, hogy mindent megtegyen a világégés ellen. A földkerekség sok részén azonban helyi háborúk dúlnak, melyeknek befejezése ugyancsak fontos

A testvérháborúk vak gyűlöletét a gyerekek is megsínylik, így történt ez sajnos, Iránban és Irakban is

lenne a világbéke megőrzése szempontjából. **Egy ilyen, immáron két és fél év óta folyó háborúról érdeklődik Koncza Gábor, aki Debrecenben a Lóverseny utcában lakik. Miért robbant ki az iraki—iráni konfliktus, s milyen eredménnyel jártak a közvetítési kísérletek? — kérdezi.**

A két ország közötti viszály kirobbanásának hivatalos okaként — mint már annyiszor a történelem során — területi vitákat jelöltek meg. Irak a Shatt-el Arab folyó hovatartozását vitatta, amely szerinte jogtalanul volt iráni kézen. A valóságos okok azonban másutt keresendők. A két ország vezetése ellenkező politikai és vallási nézeteket hirdet, s e két tényező a térségben igen nagy súllyal esik latba. Ehhez járultak még az ugyancsak mindkét oldalon fellelhető társadalmi feszültségek is, amelyeknek levezetésére — a régi recept szerint — a határokon kívül találták meg a bűnbakot. Ugyancsak oka volt a háború kitörésének, hogy a térség bizonyos reakciós köreiben félelmet keltett mind az iraki, mind az iráni rendszer, melynek hatása e körök szempontjából egyáltalán nem volt közömbös. Végül pedig nem szabad elfeledkeznünk arról sem, hogy a jelenlegi feszült közelkeleti helyzetben bizonyos imperialista erőknek, s főleg az Egyesült Államoknak nagyon is kapóra jött egy olyan testvérháború a térségben, amely nem csupán a két hadakozó fél anyagi és katonai erejét köti le, hanem megosztja az őket támogató országokat is. Ezáltal pedig gyengíti fellépésüket egy olyan agresszió esetében, mint amilyet legutóbb Izrael hajtott végre Libanon, valamint az ott élő palesztinok ellen.

A közvetítési kísérletek mind ez ideig kudarcot vallottak, bár több nemzetközi szervezet, így az Egyesült Nemzetek Szervezete is igyekezett elősegíteni a konfliktus békés rendezését. Remélhetőleg a két ország vezetése is felismeri a testvérháború értelmetlenségét, s talán hamarosan eggyel kevesebb értelmetlen háború követel majd áldozatokat földünkön.

Az előzőekben felmerült az ENSZ neve. A világszervezet tevékenységéről sokan érdeklődtek, s több levélíróban is felmerült a kérdés: **vajon miért nem tud a világszervezet nagyobb hatékonysággal dolgozni a nemzetközi konfliktusok megoldására? Gál Zoltán, aki Egerben, a Lenin téren lakik, egyenesen azt kérdezi, vajon az ENSZ Biztonsági Tanácsának szavazásaikor érvényesül-e az Egyesült Államok vétójoga, ha a tagállamok többsége a határozati javaslatra szavaz?** (Azt már csak én tenném hozzá, hogy az utóbbi időben az USA jónéhány olyan alkalommal emelt vétót, amikor a BT elítélő határozatot kívánt hozni például Izrael agressziós politikájával szemben.)

A vétójog kérdése, s magának a Biztonsági Tanácsnak a működése az utóbbi időben egyre több vitára ad okot az ENSZ-en belül is. Az Egyesült Államok és a nyugati nagyhatalmak jónéhány esetben emeltek ugyanis vétót, amikor saját politikai érdekeiket előtérbe helyezték a nemzetközi biztonság érdekeivel szemben.

Ezzel kapcsolatban tudni kell, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa csak akkor hozhat érvényes határozatot, ha a 15 bizottsági tag legalább kétharmada a határozatra szavaz, s amellett teszi le a voksát az öt állandó tag, a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Kína, Nagy-Britannia és Franciaország is. Ha az állandó tagok közül akár csak egy is vétót emel, a javaslat már nem válhat határozattá. A szavazási rendszernek tehát jónéhány hátulütője van, ami azonban minden félre vonatkozik. A Szovjetunió ugyanis élve vétójogával, már jónéhányszor megakadályozta olyan határozatok megszavazását, amelyek egyértelműen imperialista érdekeket szolgáltak volna.

A kérdések sorát most hadd zárjam egy olyannal, mely nem külpolitikai témájú, de bizonyára sokakat érdekel. Balajti Mária Mezőkövesdről azt kérdezi, hogyan halt meg Elvis Presley?

Minden idők legnagyobb rock and roll énekese mindössze 42 éves volt, amikor 1977-ben megállt a szíve. A halál hivatalos okát szívritmuszavarban jelölték meg, de később kiderült, hogy a sztár kábítószerfogyasztó volt, ráadásul mértéktelenül szerette az édességet, ami elhízáshoz vezetett. Az ajzószerek túladagolása és a hatalmas testsúly miatti megterhelés vezetett azután azokhoz a szívbántalmakhoz, melyek végül is a halálát okozták. Legalábbis ez az egyik feltevés, ezenkívül azt is rebesgetik, hogy gyilkosság áldozata lett. Az igazság kiderítése azonban egyelőre még várat magára . . .

Nagy Csaba

Elvis, a király, imádói nem fukarkodtak a jelzőkkel, ha a nagy sztár dicséretéről volt szó. Így aztán nem csoda, hogy szobrot is állítottak tiszteletére

VILÁGLÁTÓ FÓRUM

Kérdésem:

Nevem: .....

Címem: .....

Életkorom: .....

„... EGY BARÁZDÁT ÉN IS VONTAM..."

A mai Erkel Ferenc utcában volt Arany János egyik pesti lakása, mely egyúttal szerkesztőségül is szolgált. Alsó képünkön — korabeli környezetben — a Magyar Tudományos Akadémia látszik

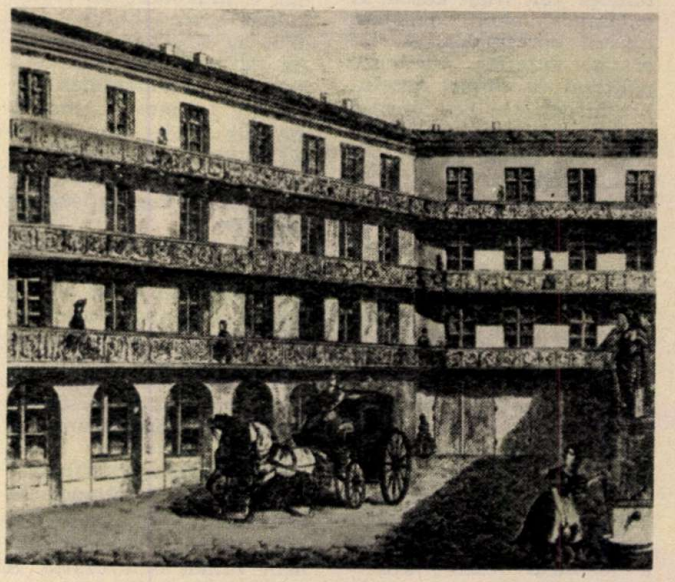

„Ha az Ezeregyéjszaka dzsinnjei egy nap felkapnák Magyarországot, és elvinnék távolabbi egekbe, úgy, hogy a helyén nem maradna semmi más, csak Arany János tizenkét kötete, ezekből a mágikus könyvekből maradék nélkül ki lehetne olvasni a magyarság eidoszát.'" (képét — a szerk.)

Szerb Antal írta ezeket a sorokat a múlt század egyik legnagyobb költőjéről, a száz éve elhunyt *Arany Jánosról*. Nagyszalontai földműves szülők tizedik gyerekeként született. Legnagyobb, egész életére és költészetére ható élménye a magyar falu és a falusi emberek szeretete volt.

„Széles országúton andalog a jobbágy,
Végzi keservesen vármegye robotját.
Kavicsos fövénnyel rakta meg szekerét,
annak terhe alatt nyikorog a kerék.
Tántorogva ballag a két kajla sőre,
Alig tetszik rajta, hogy mozog előre,
Méla mind a kettő, mintha gondolkoznék:
Hány ízben hozott már és hány ízben hoz még? . . .

(A szegény jobbágy)

A szalontai segédjegyző életében a legdöntőbb változást a *Toldi* hozta, amellyel 1847-ben megnyerte a Kisfaludy Társaság népies eposz pályázatát.
Így kezdi *Aranyaimhoz* című versét, melynek alcíme:

Midőn Toldim pályadíjt nyert.

„Megjöttetek? de már, de már
Gazdag leszek, gazdag vagyok:
Lám a szerencse rám talál,
Hozzám kapnak az aranyok . . ."

Ám az igazi, nem remélt nyeremény *Petőfi Sándor* barátsága, akivel a csendes nagyszalontai házba „betör" a forradalom.

„. . . S mi vagyok én, kérded. Egy népi sarjadék,
Ki törzsömnek élek, érette, általa;
Sorsa az én sorsom, s ha dalra olvadék,
Otthon leli magát ajakimon dala . . ."

„. . . Most, mintha üstökös csapna szűk lakomba,
Éget és világít lelkemben leveled . . ."

(Válasz Petőfinek)

A szabadságharc bukása után csak 1851-ben nyer újra tanítói állást a nagykőrösi református gimnáziumban. A forradalom és Petőfi emléke azonban egész életében fájó seb marad.

„. . . De bár fogy a nép és hazája pusztul,
És a jövendő hallgat, — nem felel,

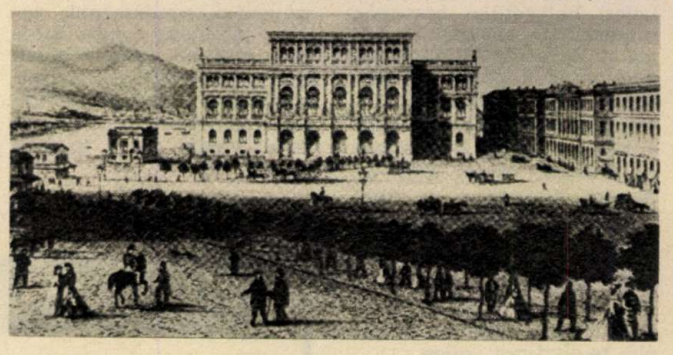

Bár keble csak bánat dalára buzdul;
Honát a költő mégse' hagyja el . . ."

(A költő hazája)

1859-ben Pestre költözik, az Akadémia tagja, titkára, majd 1870-től főtitkára lesz. Vége a szegénységnek és a csöndes, egyszerű, falusi életnek. De a költő Arany elhallgat. Nem érzi jól magát a fővárosban, irtózik a sok hivatalos elfoglaltságtól, társaságoktól, visszavágyik szülőfalujába. Úgy érzi, „kivénült a világból". Ironikusan így ír magáról:

„Mi vagyok én? Senki Pál,
Egy fájó gép, mely pipál."

(Mi vagyok én?)

1877-ben aztán a közélettől visszavonulva a Margitszigetet fái között újra kivirul Arany költészete. Ez évben az egész nyarat a szigeten töltötte; olyannyira kedves volt számára a táj, hogy térképet is rajzolt róla. Az évszázados fák alatt írogatott „kapcsos könyvébe", amely az idők során egyszerű emlékkönyvből irodalomtörténeti „ereklyévé" vált.

„A tölgyek alatt
Szeretek pihenni,
Hova el nem hat
Város zaja semmi.
Zöld lomb közein
„Áttörve" az égbolt
S a rét mezein
Vegyül árny- és fényfolt.
A tölgyek alatt
Oly otthonos itten!
Évem leapadt:
Íme, gyermek lettem,
Mint mikor a tölgy
Sudarát megmásztam,
Hol seregély költ —
S vígan madarásztam . . ."

(A tölgyek alatt)

A költő méltatása, idézése mellett nem szabad elfeledkeznünk az irodalmár, műfordító Aranyról sem. A költészet minden műhelytitkát ismerte, meglepően tájékozott volt a kor nagy szellemi áramlataiban, a külföldön megjelent könyveket — a nehézkes könyvforgalmazás ellenére — ismerte. A legszebb *Shakespeare*-fordításokat neki köszönhetjük, és lefordította a „lefordíthatatlan" *Arisztophanész* összes vígjátékát. Ő segítette, javítgatta, formálgatta „világra" nagy kortársa, *Madách Imre* halhatatlan remekművét, *Az ember tragédiáját*. Zenélt, nyelveket tanult, stílusgyakorlatokat írt, nyelvészkedett, irodalmi tanulmányokat készített. Ismét Szerb Antalt idézzük: ***„Alig tudunk költőről, aki olyan józan-okosan élt volna, mint Arany János."***

„Mély homályban, éjféltájban,
Kis fény is ha nagynak tetszik,
Hogy a föld körén bolyongtam:
Egy barázdát én is vontam.
Az emberek ráveték
Pillantásukat egy percig, —
S egy tudós tán megfigyelt
És lapjára, sok száz jelhez
— Ahogy csillagfutást felvesz —
Könnyed, vékony karcolással
Rólam is tőn némi jelt,
Mire reggel ő sem ismer;
S összevéti annyi mással
A jövendő nemzedék,
Mely se kérdi tán, se tudja,
Nem is igen lesz rá gondja:
Hogy itt éltem, s a tömegben
Én is lantot pengeték."

(Honnan és hová?)

Az élettel és halállal megbékélt Arany, a magyar nyelv legnagyobb költője 1882-ben, száz éve halt meg.

Somhegyi Béla

Szitás György rajza

AZ „ÉLET VIZE”

Az „élet vize” természetes fényben piros színű, átlátszatlan, a víznél sűrűbb folyadék.

Fajsúlya 1,06—1,08 gramm/köbcentiméter, fagyáspontja —0,56, —0,58 Celsius fok. Szabad levegőn viszonylag hamar sűrűsödik.

Az „élet vize” több mint százféle alkotórészből álló, valóban páratlan csodaszer

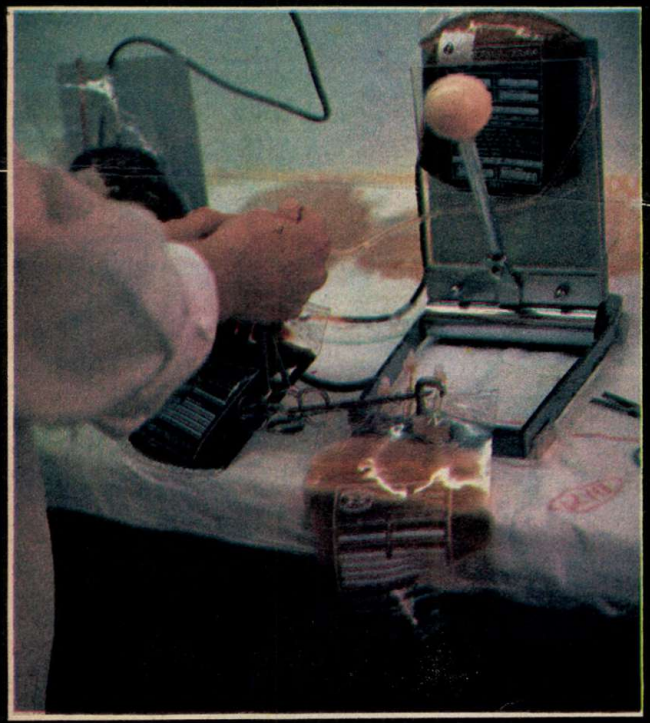

A VÖRÖS VÉRTESTEK, ÉS A VÉR TÖBBI ALKOTÓRÉSZÉT TARTALMOZÓ VÉRPLAZMA ELKÜLÖNÍTÉSE VEGYSZERES ÜLEPÍTÉSSEL

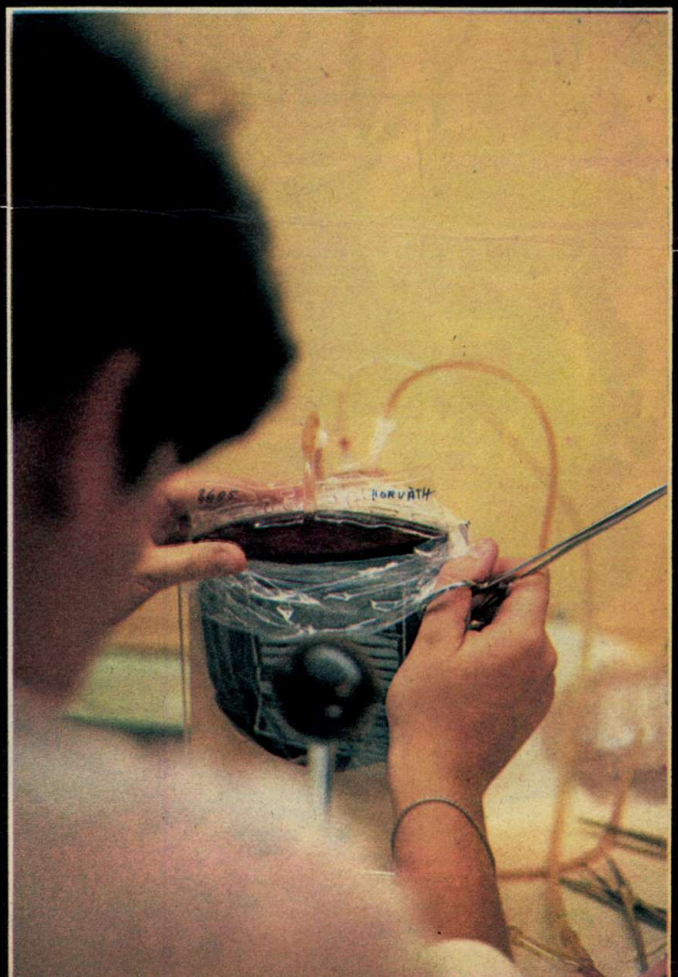

EGY TASAK AZ „ÉLET VIZÉBŐL”. A VÉRKONZERV VISZONYLAG HOSSZÚ IDEIG TÁROLHATÓ

A köznapi életben és a tudományos világban persze nem ezen a néven ismeretes. A mesebeli mellékízeket elhagyva, egyszerűen úgy hívják, hogy – vér.

*

Ez a folyadék valóban csodákra képes. Ha csak annyi érdeme lenne, hogy a segítségével lélegzünk és táplálkozunk, már ez is elég lenne nélkülözhetetlenségének bizonyítására.

Nono! – vethetné közbe valaki. – Ezekre a célokra ott van a tüdő meg a száj... esetleg a gyomor. Ne tagadjuk meg tőlük a dicsőséget, hogy ellátnak minket levegővel és táplálékkal...!

Nos, anélkül, hogy az említett szervek munkáját lebecsülnénk, kitartunk előző állításunk mellett. Mert a tüdő által beszívott levegő oxigénjét, valamint a gyomor által megfelelően átalakított tápanyagokat mégiscsak a szervezetünkben szakadatlanul keringő vér juttatja el mind a 30 trillió (!) sejtünkhöz, amelyeknek külön-külön is szükségük van mind az oxigénre, mind a tápanyagokra.

Természetesen az idegsejteknek is. Ebből viszont az következik, hogy az idegsejtek milliárdjaiból felépülő agyvelőnk is hasznavehetetlen lenne az állandóan mozgásban levő vér jelenléte nélkül. Tehát nemcsak a gondolkodásra lennénk tökéletesen alkalmatlanok, hanem a legegyszerűbb élettevékenységre is, hiszen ezeket – mint tudjuk – a központi idegrendszer, az agy vezérli, szabályozza.

... Szóval ha csak erre lenne képes, már akkor sem tudnánk nélkülözni néhány percre sem ezt a 4,5–6 liternyi páratlan folyadékot. De nemcsak erre képes. Hanem például arra is, hogy a rengeteg címzetthez eljuttatott oxigén és táplálék „lepakolása" után – ha már arra jár – nyomban el is szállítja a parányi sejtgyárak hulladékát. A tápanyagok kémiai elégetésének szén-dioxid és egyéb bomlástermékét a tüdőbe illetve a vesékhez juttatja, ahonnan ezek eltávoznak a szervezetből.

Ha jól meggondoljuk, ez a „takarítás" legalább olyan fontos feladat, mint a friss nyersanyaggal való ellátás. Képzeljük el például, hogy egy hatalmas városban megszűnik a szemét, a hulladékok eltakarítása. Nyilvánvaló, hogy rövid időn belül egyszerűen megbénulna az élet a különböző járványok és a közlekedési nehézségek miatt.

Mindezeken felül afféle futárszolgálatot is teljesít a vér, méghozzá úgy, hogy csupa sürgős, mondhatni életbevágó utasítást, üzenetet szállít. A leveleket, táviratokat különböző kémiai anyagok – enzimek – helyettesítik, mivel a szervezet ezt a nyelvet „beszéli". Ez a kémiai hírszolgálat teszi lehetővé, hogy az egyes szervek – máj, gyomor, vese, szív, tüdő stb. – tudomást szerezzenek egymás állapotáról, működéséről, és ennek megfelelően módosítsák saját működésüket, állapotukat.

De még ez sem minden. A vér bámulatosan tevékeny útja során bizonyos ellenőrző funkciót is ellát, sőt gyógyító munkát is végez. Beteg gócok, rendellenességek, fertőzött területek felfedezésekor nyomban „intézkedik". Egyrészt hátrahagyja a magával vitt rendfenntartó alakulatok – a fehér vérsejtek – egy részét, amelyek nyomban felveszik a küzdelmet a fertőzést okozó betolakodókkal. Másrészt a központi idegrendszeren keresztül riasztja a szervezet egész védekezőrendszerét.

*

Anélkül, hogy tovább sorolnánk a vér fontos feladatainak szinte végtelen listáját, úgy véljük, ennyiből is belátható, hogy csakugyan az „élet vizéről" van szó. Annál is inkább, mert ez a folyadék tulajdonképpen annak az ősóceánnak a leszármazottja, amelyekben évmilliárdokkal ezelőtt az élet keletkezett.

Akkoriban maga az irdatlan tömegű, szerves vegyületekkel és az élet alapanyagaival zsúfolt víz látta el mindezeket a funkciókat, állandó áramlataival kívülről érintkezve az egysejtűekkel. A későbbiekben kialakuló, egyre bonyolultabbá váló többsejtű szervezetek számára viszont elengedhetetlen volt az „őslevessel" közvetlenül nem érintkező sejtek gondozása, táplálása is. Tehát fokozatosan rákényszerültek egy mind tökéletesebb belső keringési rendszer kialakítására.

És csakis ennek legtökéletesebb megoldása, a teljesen zárt keringés megvalósítása után kerülhetett sor az ősóceán végleges elhagyására...

*

Mindennek ellenére az „élet vizének" vajmi kevés köze van a csodákhoz. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy mesterségesen is elő lehet állítani. Állatkísérletek sora bizonyítja, hogy a legbonyolultabb élő szervezeteket is életben lehet tartani igen bonyolult, de mégiscsak ember által készített oldatokkal.

Igaz, hogy egyelőre még csak korlátozott ideig. Napjainkban a vér pótlására még mindig a vér a legjobb megoldás. Az eddigiekből kiderült, hogy a közhely, miszerint a vér életet menthet, nagyon is igaz. És – sajnos –, meglehetősen gyakran van rá szükség. A nagy vérveszteséggel járó balesetek, mérgezések, a legkülönfélébb vírusfertőzések, az egyre jobban terjedő szervátültetések vagy sok egyéb súlyos betegség esetében a teljes vérmennyiség kicserélése is szükségessé válhat.

*

Az egészséges vér tehát valóságos „csodafegyvere" a gyógyításnak. Értékét hihetetlenül megnöveli az a körülmény, hogy nemcsak a változatlan formában konzervált vér, hanem több mint száz alkotórészének szinte mindegyike külön-külön is alkalmas valamilyen betegség gyógyítására.

A különböző vérkészítményeket az Országos Haematológiai és Vértranszfúziós Intézet, valamint az Országos Vérellátó Szolgálat ma már korszerű berendezéseken, szinte ipari méretekben állítja elő.

Az „alapanyagot" pedig évente több mint félmillió önkéntes, tizennyolcadik életévét betöltött állampolgár biztosítja. A saját véréből.

Mert tudják, hogy az élet vize csak a mesékben ered bővízű forrásokból. És azt is tudják, hogy bármelyikünknek szüksége lehet egyszer rá...

Cser Gábor

ÉVENTE MINTEGY FÉLMILLIÓAN JÁRULNAK HOZZÁ AZ ÉLETMENTŐ GYÓGYSZEREK ELŐÁLLÍTÁSÁHOZ

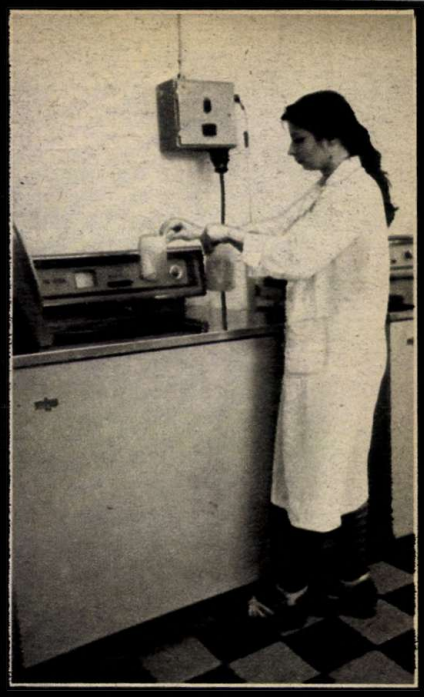

A KORSZERŰ CENTRIFUGA A FAJSÚLYKÜLÖNBSÉG ALAPJÁN VÁLASZTJA SZÉT A VÉR TÖBB MINT SZÁZ ALKOTÓRÉSZÉT

A LEGŐSIBB SZÍNHÁZ

Mit szeretünk a cirkuszban? Talán azt, hogy izgulhatunk a légtornászért, nehogy leessen, az idomárért, aki mélyen behajtja fejét a kajmán torkába. Ha a hüllő most összecsukná a száját... – de nem, megmenekült a keleti varázslónak öltözött művész. Különös percek ezek. Tudjuk: trükköt, csalafintaságot látunk, tudjuk, hogy százszor, ezerszer végigpróbálták az attrakciót, s a legnagyobb óvatosság, elővigyázatosság mellett, nagyfokú biztonsággal folyik a produkció, valami mégis arra késztet, hogy izguljunk. Nyirkos tenyerünk jelzi: bennünk bujkál valami feszültség, a váratlanság, a csoda, a kaland izgalma. Ez a cirkusz titka. A cirkuszé, amely a legősibb művészet. Belőle származtatja magát a színház sőt, a film is. Utóbbi kifejezetten vásári látványosságként kezdte pályafutását. Mélies, a múlt század végén dolgozó francia filmes ezernyi trükköt talált ki és valósított meg, amelyek persze, túlszárnyalták a legelszántabb mágusok mutatványait is. A cirkusz, a színház, a film művészei elhitetik a nézőkkel, hogy ők éppen azt tudják megcsinálni, ami a „porondon" kívülieknek lehetetlen; nos, ez az, amiért még ma is virágzik a „manézs" művészete. Látványosság, játék, trükk, izgalom, fantasztikus valóság – mindig vonzza a nézőket, felnőtteket és gyerekeket egyaránt.

S. B.

Fotó: Wagner Margit

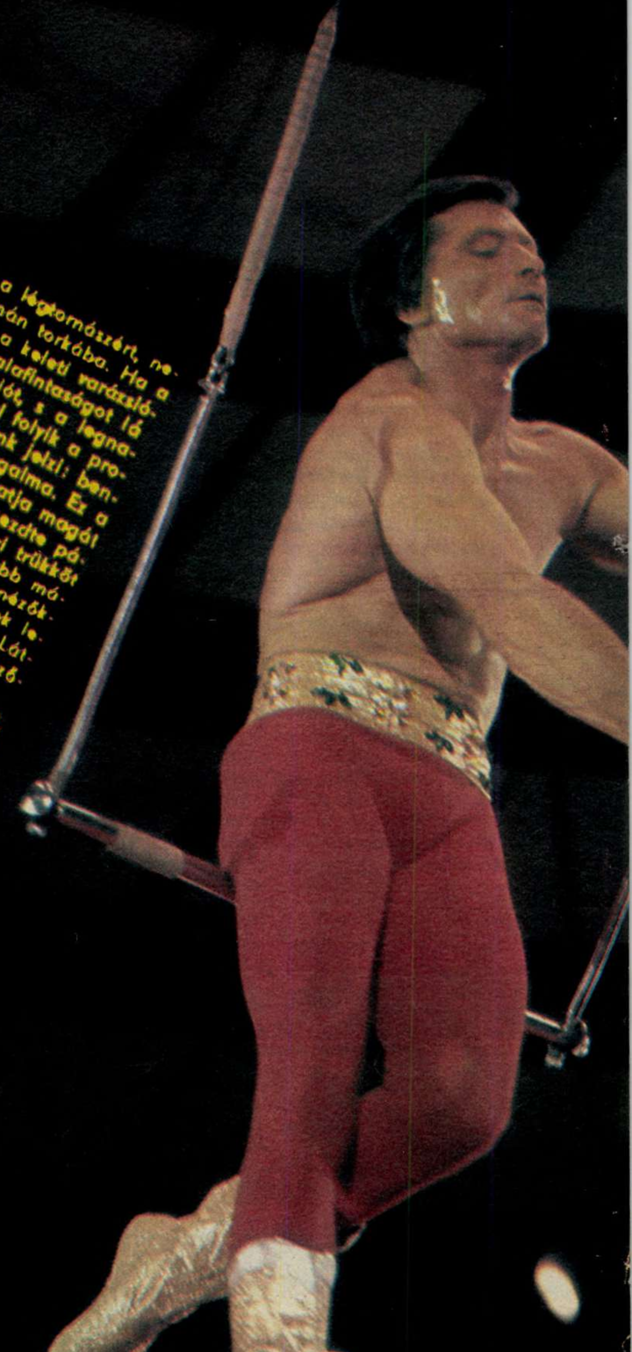

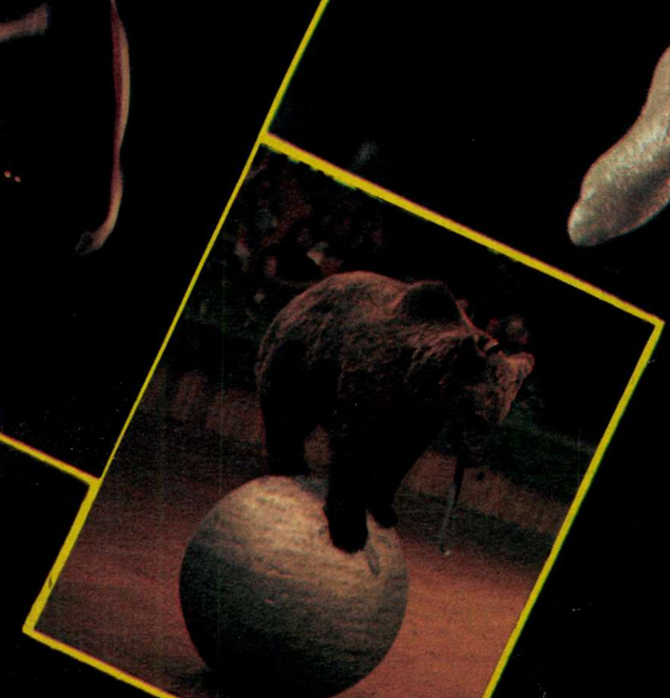

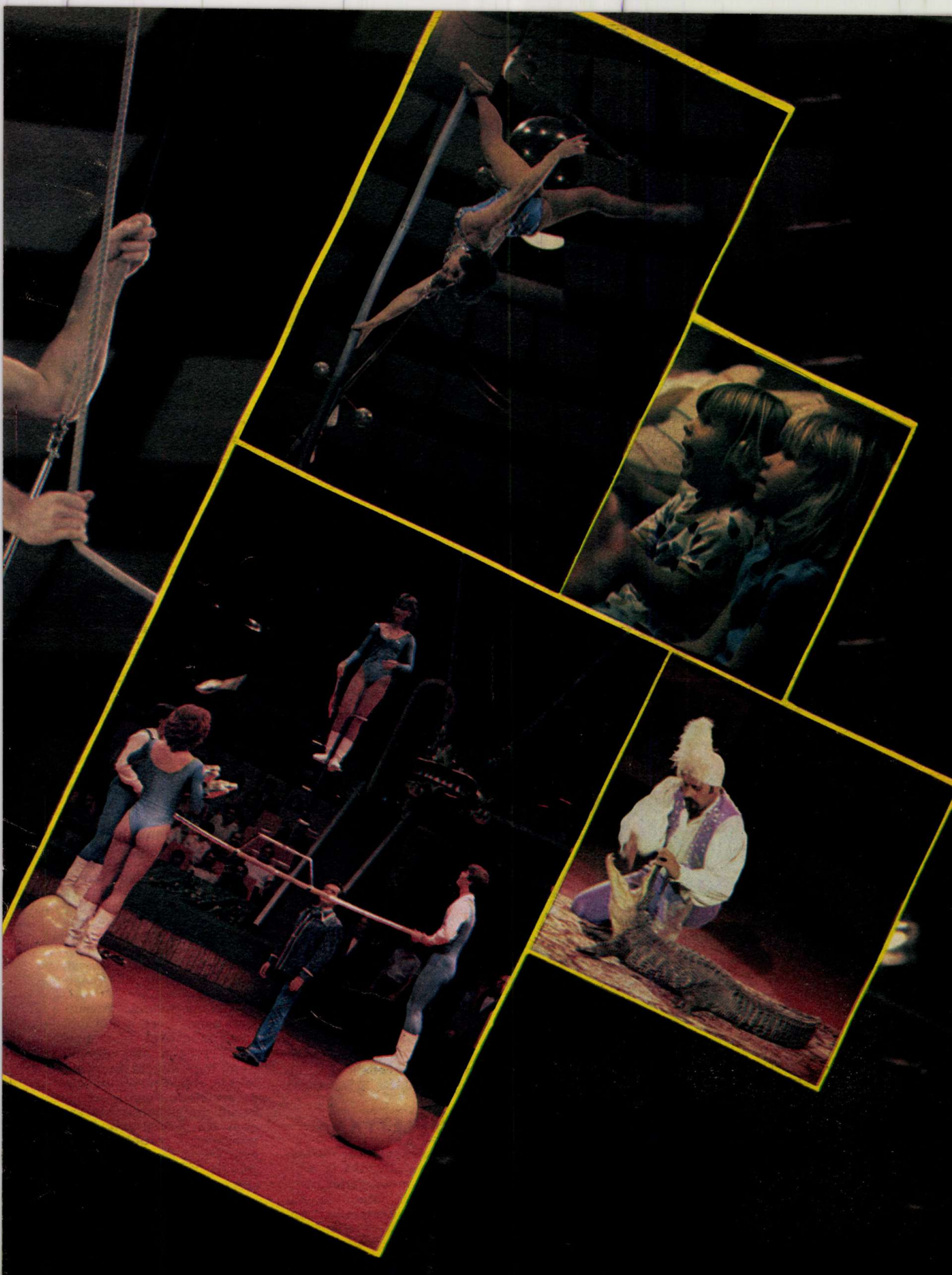

KEDVES ISMERŐS:

MEGTALÁLTA MOSOLYÁT!

Már azt hitték róla, hogy abbahagyja, visszavonul.
Úgy látták, megtört, hitében megingott.
És akkor újra szőnyegre lépett.
Fergeteges győzelmet aratott a magyar bajnokságon.
Molnár Anna megtalálta a mosolyát.

Molnár Anna egészen tizenkét éves koráig a zongorázás és a ritmikus sportgimnasztika együttes vonzásában élt. A szőke kislány szinte eltörpült a hatalmas fekete zongora mellett, de ha játszani kezdett, nem törékeny termetét figyelték. És így volt ez a tornateremben is, ahol egy-egy elem minden mozzanatát akár százszor is elpróbálta, végiggyakorolta. Ám az évek teltek, s Annának lassan választania kellett.

— Végül mi segített a döntésedben?

— Beneveztem az Intervíziós Kupára — emlékezik Anna —, és harmadik lettem. Valahogy éreztem, hogy a művészi sportgimnasztikát és a zongorázást már nem tudom párhuzamosan csinálni.

A VÁLASZTÁS

— Annyira elfoglalt voltam, hogy játszani, barátkozni, szórakozni, mókázni, ahogy a többi gyerek szokott, már nem tudtam. Az említett versenyig nem sikerült döntenem, de a bronzérem meggyőzött. A sportolást választottam.

Innen töretlenül ívelt Molnár Anna útja. Tizenöt évesen a válogatott tagja lett. Legjobb eredménye egy Európa-bajnoki negyedik helyezés, amelyet a kéziszer csapattal ért el. A hazai bajnokságokon állandóan heves küzdelmet vívott a sportág akkori legjobbjával, *Kovács Györgyivel*, az aranyéremért.

— Hogyan teltek akkoriban a napjaid?

— Reggel nyolc órától délután ötig a suliban voltam. Emlékszem, amikor vége lett a tanításnak, sokan hazafelé indultak, vagy elmentek moziba, megkeresték a barátaikat, sétáltak egy jót. Én, ahogy kiléptem a kapun, máris indultam az edzésre. Nem is gondolhattam arra, hogy na, most lazítok egyet. Tudtam, nekem a torna a feladatom, épp ezért másképpen is kell élnem, mint a többieknek. Például mindig mosolyogtam, még az edzéseken is. A bírók erre sokat adnak. Ami a nézőtérről szép, könnyed mozdulatnak, a test természetes harmóniájának tűnik, az hosszú, keserves, küzdelmes edzések szülötte. Millió gyakorlat, edzések százа csiszol egy-egy mozzanatot, szépre. Volt, aki szenvedett. Én mosolyogtam. Nem mintha nekem könnyebb lett volna, csak én nagyon szeretem ezt a sportágat, és a legnehezebb gyakorlat közben sem tudok fájdalmas arcot vágni.

A PLETYKÁK

— Azért volt az életednek olyan időszaka is, amikor nem mosolyogtál...

— Sajnos. Szeretek barátkozni, szeretem az embereket, még az ellenfeleimet is. Ezért bántott különösen, hogy elterjedt: mi Kovács Györgyivel szabályosan gyűlöljük egymást. Ez teljesen kikészített. Természetesen Györgyivel sohasem vesztünk össze, sohasem torzsalkodtunk, sohasem voltam féltékeny a sikereire. És ezen időszak alatt is dolgoznom kellett, ha nem akartam leszakadni az élmezőnytől. Na, akkor jött el az az időszak, amikor nem mosolyogtam. Bántottak a pletykák, és én összeszorított fogakkal, dühösen végeztem a gyakorlatokat, mert be akartam bizonyítani, hogy engem csak a torna érdekel. A zenébe menekültem. Bachot, Csajkovszkijt, Chopint hallgattam. Csak ültem a fotelban, s néha felötlött bennem: talán rosszul választottam.

A KORHATÁR

A válogatott vezetői bejelentették: a válogatott tagja csak tizenhét évesnél fiatalabb versenyző lehet. Anna ekkor már jóval túl volt ezen a korhatáron, de szeretett volna még válogatottként a nemzetközi mezőnyben bizonyítani.

— Hogyan fogadtad ezt a hírt?

— Összeomlottam. Mentem az utcán és rámjött a sírás, nem tudtam visszatartani. Ebéd közben, ahogy ültem az asztalnál, lecsaptam a kanalat és rohantam bőgni. A teremben egy-egy jól sikerült gyakorlat megvigasztalt, de ez sem tartott sokáig, mert megsérültem. Egy évet kihagytam. Megint menekülnöm kellett, de most nem a zenében kerestem menedéket, hanem a tanulásban. Jelesre diplomáztam a testnevelési főiskolán. Szerencsére közben kilábaltam a sérülésből, elkezdtem a felkészülést, s már jó ideje edzősködöm is, az OSC legkisebbjeivel foglalkozom.

— Most, hogy megnyerted a magyar bajnokságot, visszakerülhetsz a válogatottba?

— Nem tudom. Szerintem nem, mert a korábbi rendelkezésüket nem másítják meg a szakvezetők. Nem baj. Engem már rég leírtak ebben a sportágban, de remélem, most azért sikerült meglepetést szereznem. Na persze, nem ilyen visszavágás volt életem vágya, szerettem volna nemzetközi versenyeken is jó eredményekkel bizonyítani. Azért az sem csekélység, hogy újra mosolygok...

Sinkovics Ferenc
Fotó: Gaál Zoltán

PAJTÁS
MOLNÁR ANNA

A tiszavirág életű „Csiga-biga" szinte egyik napról a másikra tűnt el a rock süllyesztőjében

Teljes erővel szól a zene, de már alig érdekel valakit. Lehet, hogy rövidesen ilyen lesz a jellemző kép az „Ifiparkban"?

Vitafelhívásunkra sorra érkeznek a vélemények. Úgy látszik, először a szakma „vette a lapot", s így többnyire az ő hozzászólásaikat olvashatjátok most. Bízunk abban, hogy a ti véleményetek is levelekben ölt formát.

Mi a megoldás?

„Olvastam Zoltán János cikkét, amely a Fanyúl példáján keresztül a vidéki zenekarok helyzetét mutatta be. Őszintén feltárta a problémákat, bár hiányoltam, hogy a cikk nem kínál, nem keres megoldásokat. Pedig orvosolni lehetne a gondokat! Mi már meghirdettük a START kazetta-pályázatát, amelyre elsősorban vidéki együttesek küldtek anyagot. Jövőre létrehozunk egy fórumot, amelyen ezek a zenekarok kapnak lehetőséget a bemutatkozásra. A vidéki együttesek anyagilag nincsenek ragyogó helyzetben. A Magyar Rádiónak viszont van öt nagyvárosi stúdiója. Ha ezek segítenének, akkor a vidéki zenekarok is készíthetnének felvételeket, hamarabb megismerhetné őket a rockbarátok tábora."

Wilpert Imre,
menedzser
Magyar Hanglemezgyártó V.

Sok a kifogás

„Érdekes az utánpótlás kérdése, amit a Pajtás is feszeget. Amikor mi zenélni kezdtünk, akkor mindent saját magunknak kellett csinálni. Sohasem panaszkodtunk. Ha valaki abban az időben együttest akart alakítani, még a maiaknál is nehezebb dolga volt: a műfajt akkoriban kifejezetten rossz szemmel nézték. Sok szó esik ma a felszerelésekről. A helyzet azonban az, hogy a szereléseket nem kell megvásárolni, bérelni is lehet. Egyre több fórum, klub kínál bemutatkozási lehetőséget a kezdőknek. Ennek ellenére sokat panaszkodnak, ahelyett, hogy zenélnének. A jó zene utat tör magának! Aki viszont gyengébb muzsikát játszik, annak nem siránkoznia kellene, nem a körülményeket okolni — ezzel nem hat meg senkit. Egy jó ötlet, egy új forma, egy meglepő, de értékes elképzelés sokkal többet segítene. És még valami. A magyar rock sajátos helyzetben van. Itt nemcsak a zenéhez kell érteni, hanem a menedzseléshez is. Talán meglepő, de ehhez is tehetség szükséges. S aki nem ismeri a szakma fortélyait, az bizony nehezen jut előre."

Kóbor János,
énekes

Mikor torz a szöveg?

„Akik valamit is elértek a műfajban, azoknak hallatlanul sokat kellett dolgozniuk a sikerért. A közönség csak a végeredményt látja, hallja, az ehhez vezető út bizony „rázós". Köztudott például, hogy bár minden együttes tarthat maga mellett menedzsert, a leggyakoribb forma nálunk mégis az önmenedzselés. Ez annyi többletmunkát jelent, hogy a zenei tevékenységen kívül másra jószerivel nem is marad idejük.

Furcsa talán, de többségükben azok is rendezett életű emberek, akiknek a szövege kétértelmű. Az elferdült változatok inkább a kezdők, az amatőrök között divatosak. Jól megfigyelhető, hogy ha egy együttes beérkezett, akkor a „ferdülések" egyre jobban lekopnak. Minél tökéletesebben szól a zene, minél jobb az összhang a közönséggel, annál kevésbé van szükség torz mondanivalóra. Ma már a tökéletes hangminőséget produkáló hangfalak mellett ülő gyerekeket nem lehet megetetni antizenével. Még akkor sem, ha olyan dolgok hangzanak el a színpadon, ami megbotránkoztat. Ez egyszerűen senkinek, pontosabban csak egy jelentéktelen csoportnak a szükséglete. A nagy együttesek koncertjei mindig rendben zajlanak le. Ebben a zenekaroknak is jelentős az érdemük. A fiatalok felállnak, ugrálnak, énekelnek és ez így van rendjén. Ilyenkor boldogok és a mi célunk végül is a szórakoztatás. Nem stílusirányzatok csapnak itt össze. Ha jó a zene, akkor megfér a 100 Folk Celsius, az East és a Korál is egy színpadon."

Bulányi László,
ORI osztályvezető

Rocker papák

„Meggyőződésem, hogy az utóbbi időben sok volt már a rockból, és éppen ezért a Pajtás vita nem is sokkolt senkit. Mindannyian úgy vagyunk vele, hogy amikor ömlesztve kapunk valamit, legyen az akár jó is, egy idő után egyszerűen — nem kell. A rock pedig igazán nem panaszkodhat, mert mostanság annyi ilyen zenekar működik az országban, hogy némi túlzással, minden tíz emberre jut belőlük egy. A dömping közben pedig a legtöbben megfeledkeztek a lényegről, arról: mit is akarnak mondani. Kezdetben egyszerűbb volt kitalálni az igaz vagy áleszméket, amelyek megszédítették, vonzották a fiatalokat. Ma már vége felé járunk a rockőrületnek.

»Miért van kétféle tej, mikor a tehén csak egyet tejel?« Nem, nem hibbantam meg, csak idéztem az egyik együttes kőkemény szövegét. Nesze neked kedves hallgató, ez a valódi őszinteség. Ugrálni, csápolni, üvölteni az ilyen szövegű zenére is lehet, de minek. Idáig jutottunk, és ez már vicc.

Mi, a Bergendy együttes éppen ezért úgy döntöt-

Rock-Sokk

START KAZETTA-PÁLYÁZAT ● NEM SIRÁNKOZNI KELL ● AZ ANTIZENÉT NEM ESZIK MEG ● VÉGE A ROCKŐRÜLETNEK (?!)

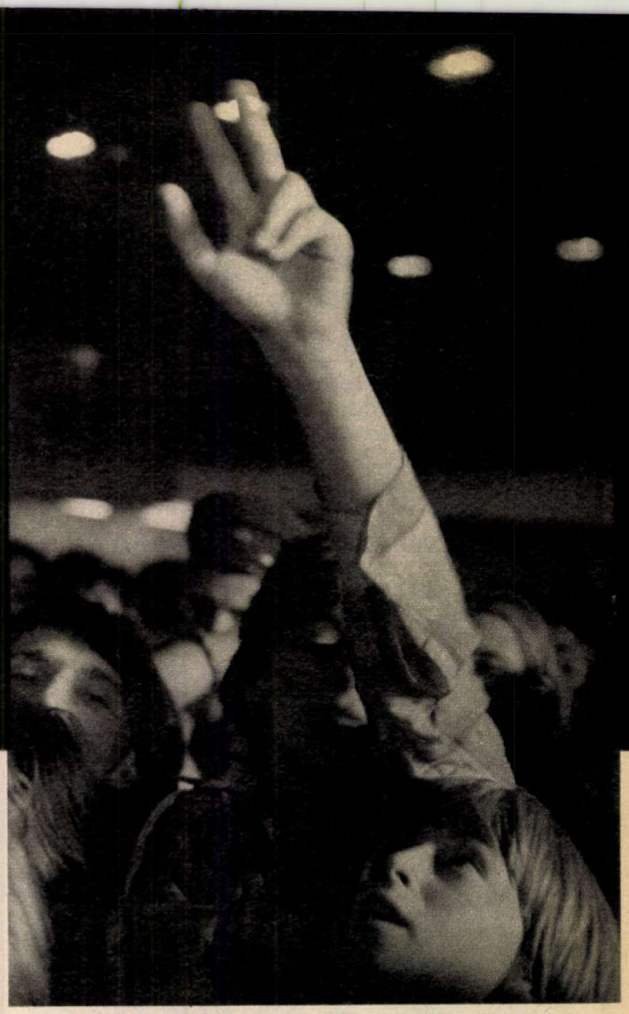

Áhítat és extázis. De elég néhány ellentmondás a szövegben s máris szertefoszlik a „sztárok" varázsa

tünk, hogy kiszállunk a tartósan megfeneklett hajóból. Ezután valami egészen mást csinálunk. Új zenekarunk tizenkét tagú lesz, és a négy fúvós, négy énekes és négy ritmusos a negyvenes évekig visszamenőleg mindenféle tánczenét fog játszani. Persze, a kemény rockot azért nem kell egészen eltemetni. Megmarad, de csak azokkal, akik valóban magas fokon művelik. Meggyőződésem, hogy most generációváltozás idejét éljük, és mint mindig, az új nemzedék igyekszik „keresztbe tenni'" a réginek. A papák hosszú haja ma már ciki. Rövid a divat, és ne feledjük: a legvadabb rockerek is lassan papa korúak . . ."

Bergendy István, zenész

Koncert helyett mozi

„Már nem járok általános iskolába, de nem állhatom meg szó nélkül a vitafelhívást. Először is, végigolvasva a cikkeket, az a véleményem, hogy itt nincs is min vitatkozni. Ehhez a témához keményebben kellett volna hozzányúlniuk az újságíróknak. Az egész ügyet felfújtnak érzem. Biztos, hogy szükség van arra, hogy oldalakon keresztül írjanak egy teljesen pangó dologról? Kérdem én: ki jár ma már koncertre? Nem mondom, egy-egy kiemelkedő bulira érdemes elmenni, de a többi! Nos, arról jobb nem beszélni. Érdekes, a színházakról, moziról, filmekről nem akarnak vitázni, pedig ezek legalább olyan fontosak — ha nem fontosabbak! Szerintem egy jó film ma már több gyereket becsal a moziba, mint egy koncert. Kár is a szót erre vesztegetni!"

Munkás Margit, szakmunkástanuló

Az Omega egy jó üzleti vállalkozással már bebiztosította magát

Archív kép azokból az időkből, amikor az „őszinte rockban" nem kételkedett még senki

MŰSZAKI PÁLYÁRA KÉSZÜLŐ FIÚK!

Jelentkezzetek **ÉPÜLETVILLAMOSSÁGI SZERELŐ** szakmunkástanulónak!
Vár benneteket a **VILLANYSZERELŐIPARI VÁLLALAT!**
Beiskolázási helyeink: Budapest, Miskolc, Dunaújváros, Székesfehérvár, Tatabánya, Győr, Ózd, Debrecen és Pécs. **ERŐSÁRAMÚ BERENDEZÉSSZERELŐ** és **VAS- és FÉMSZERKEZETI LAKATOS** tanulókat képezünk ki Bicskén.
Képzési helyeinktől távol lakók részére korszerű tanulóotthoni elhelyezés havi 120 Ft-ért.
Emelt szintű oktatás továbbtanulási lehetőséggel.
Tanulmányi ösztöndíjon felül az épületvillamossági szerelő és az erősáramú berendezésszerelő tanulóknak havi 250 Ft, vas- és szerkezetlakatos tanulóknak havi 500 Ft társadalmi ösztöndíjat fizetünk.
A tanulmányi idő utolsó félévében teljesítménybérezés.
Jelentkezés: VILLANYSZERELŐIPARI VÁLLALAT, oktatási osztály, 1075 Budapest VII., Síp u. 23. szám, vagy az illetékes szakmunkásképző intézetnél (ez esetben kérjük felírni a jelentkezési lapra a „VIV előjegyzéssel" szöveget).

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő 3 év. A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900–1120 Ft között van.
Az utolsó évben már teljesítménybér!
Szakmunkásvizsga után a lányok leányszállóban a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.
Jelentkezés levél útján „Szakmunkástanuló" hivatkozással történik.
PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA
személyzeti osztály
Budapest XI. ker., Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: 1502 Budapest, Pf. 43.

FELHÍVÁS

Általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várjuk a PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT-hoz építőipari szakmunkástanulónak az 1983/84-es tanévre, az alábbi szakmákban:

autószerelő, központifűtés- és csőhálózatszerelő, gázvezeték és -készülékszerelő, vízvezeték és -készülékszerelő, építőgépszerelő, vas- és fémszerkezetlakatos, épületvillamossági szerelő (villanyszerelő), épületasztalos, magasépítő ács-állványozó, szobafestő-mázoló (tapétázó), vízszigetelő, épületburkoló, kőműves, padlóburkoló, vasbetonkészítő, bádogos, kőműves.

Vidékiek részére kollégiumot (autószerelő szakma kivételével), valamint teljes ellátást biztosítunk.

Megjegyzés: magasépítőipari ácsállványozó, kőműves, vízszigetelő, vasbetonkészítő szakmák esetében 200 Ft ösztöndíjkiegészítést fizetünk.

Jelentkezés: írásban a vállalat személyzeti és oktatási osztályán, 1751 Bp. XXI., Kiss János altb. u. 19–21. Személyesen a szakoktatási csoportnál, Budapest XXI., II. Rákóczi Ferenc u. 197.

(Megközelíthető: Boráros tértől gyorsvasúttal a végállomásig, onnan a 38/B jelű autóbusszal a 3. megálló.)

DALLOS „DALLAMOK”

DALLOS JENŐ RAJZAI

GÚNYDAL

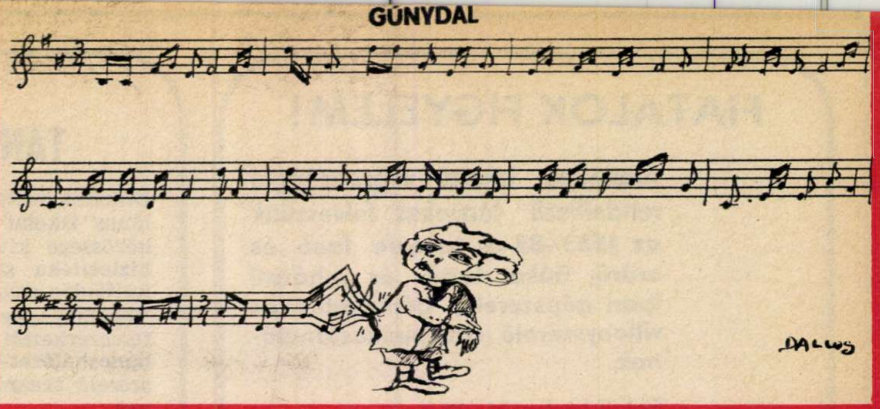

KERINGŐ

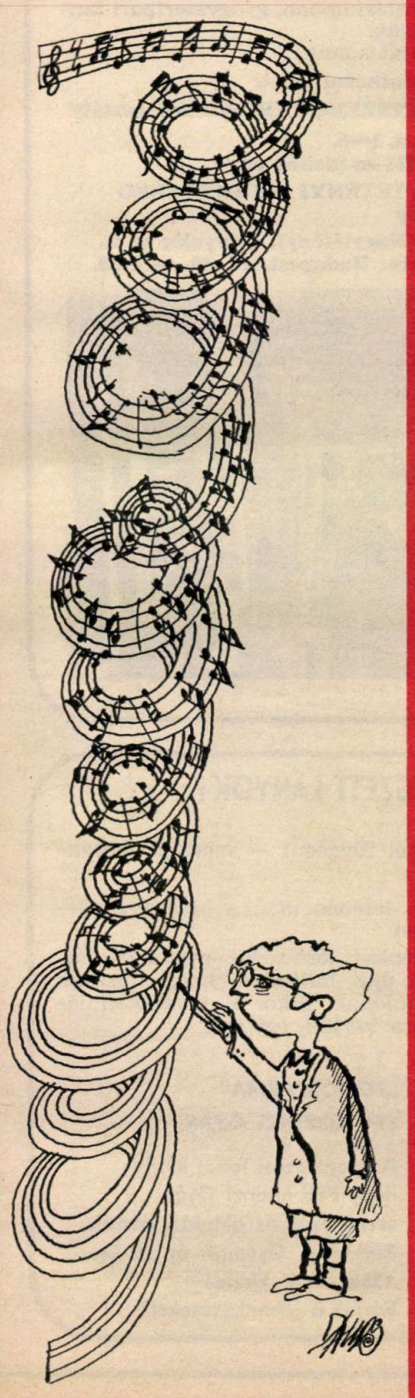

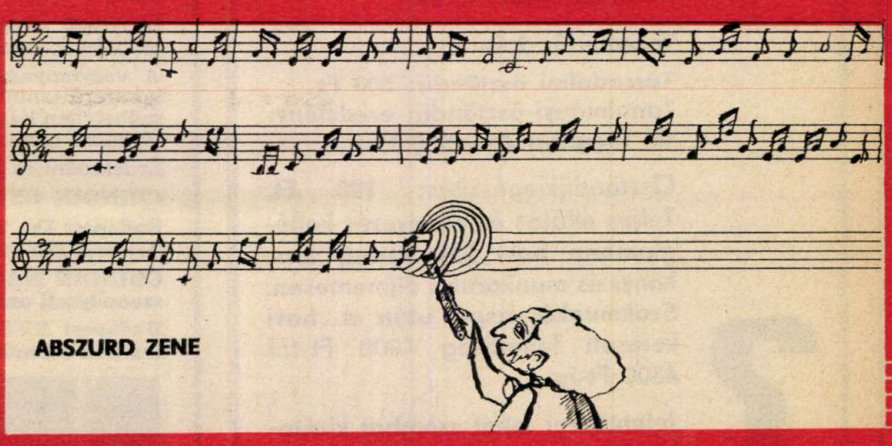

ABSZURD ZENE

SZEPLŐSZIMFÓNIA

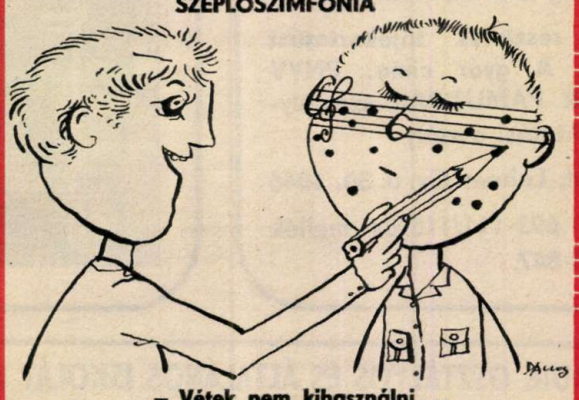

– Vétek nem kihasználni...

CSÍNY

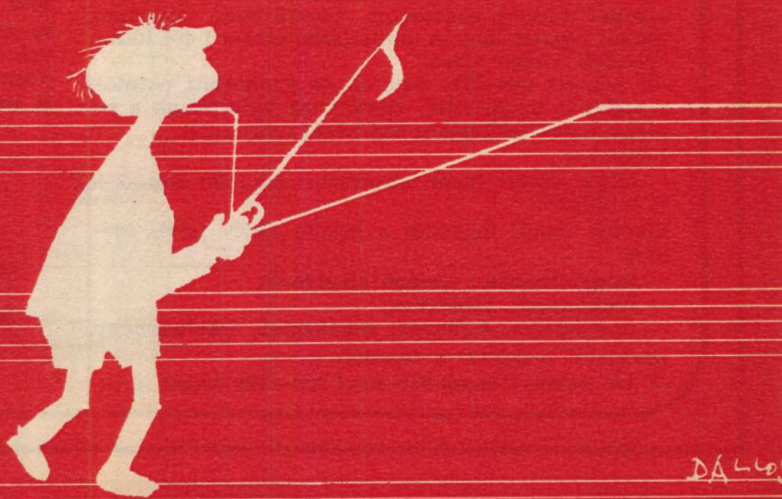

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat felveszünk az 1983–84-es tanévre fonó és szövő, fiúkat textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 15 év

Tanulóidő: 3 év

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft
Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően 350–550 Ft

Ösztöndíjkiegészítés: 190 Ft. Teljes ellátás és elhelyezés kollégiumban havi 210 Ft-ért, tankönyv és munkaruha díjmentesen. Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 4000 Ft-tól 4500 Ft-ig.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától 4 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk. A gyár címe: PNYV MAGYAR PAMUTIPAR személyzeti és oktatási osztály

Budapest, Lahner Gy. u. 30. 1046

Telefon: 693-111/115-ös mellék vagy 693-847.

FIATALOK, TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózatszerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.
Vállalati ösztöndíjat adunk.
Érdeklődni és jelentkezni lehet:
CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1–5.
Telefon: 690-900/531-es mellék és
CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG személyzeti osztály
Budapest XXII. (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49. — 1780.

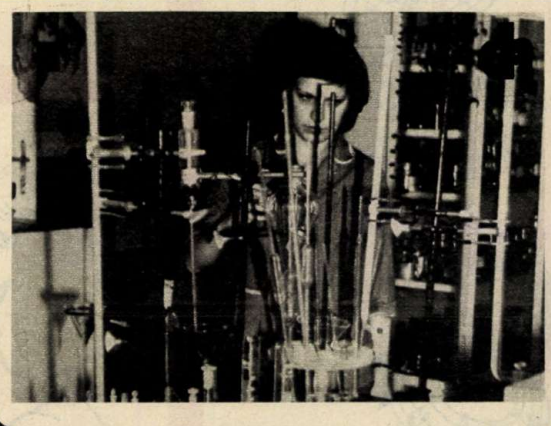

NYOLCADIK OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves, amely a fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges 14–15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul. Felvételi vizsga nincs!
Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez segítséget nyújtanak.
Juttatások:
— **teljes ellátás** (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.
Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:
— **leányotthonban történő elhelyezés,**
— **tankönyvek, tanszerek,**
— **munkaruha, fejkendő, munkacipő, iskolaköpeny.**
Ezenfelül megilleti a tanulót:
— **tanulmányi ösztöndíj: havi 350–720 forint** (a tanulmányi eredménytől függően) — **szociális ösztöndíj: havi 500,— Ft.**

A szakmunkásvizsga letétele után a kereset **3200–4400 forint** között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra kérjük, ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR

A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85–91. 1183 címre küldd!
Várjuk a jelentkezéseket!

GYERE A TEXTILGYÁRBA!

Jó kereseti lehetőséget biztosító szakmákat ajánlunk 8. osztályt végzett lányok és fiúk számára, 16 éves korig.

Leányokat fonó és szövő szakmára, fiúkat pedig textilgépszerelő, textilfestő és -kikészítő szakmára veszünk fel.

Felvételi vizsga nincs.

A tanulmányi idő 3 év.

Juttatások:

- leányok részére: tanulmányi eredménytől függően 350 Ft–750 Ft-ig ösztöndíj,
- havonta 500 Ft társadalmi ösztöndíj,
- fiúk részére: tanulmányi eredménytől függően 160 Ft–600 Ft-ig ösztöndíj,
- havonta 250 Ft társadalmi ösztöndíj.

Fiúk és lányok részére egyaránt:

- térítés nélküli kollégiumi elhelyezés,
- az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére ebédet 3 Ft-os térítés ellenében biztosítunk.

Munkaruhát adunk.

Évente kétszer kedvezményes vásárlást rendezünk a vállalat termékeiből.

A III. évben tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk. Ugyanabban az évben a tanulók 90%-os teljesítménybérben dolgoznak.

A szakmunkásvizsga letétele után a kereset 10%-os szakmunkáspótlékkal 3000–4000 Ft.

Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk az üzemi szakközépiskolánkban.

Részletes tájékoztatónkat kérésre postafordultával megküldjük.

A „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra írd rá, hogy fonó, szövő, textilgépszerelő vagy textilfestő és -kikészítő szakmákra jelentkezel-e, a Kőbányai Textilművekhez.

A jelentkezési lapot kérjük, hogy a Kőbányai Textilművek személyzeti és oktatási osztályára (Budapest X., Gyömrői út 90. – 1103 címre) küldd. Várjuk jelentkezésedet!

FIGYELEM!

Az 1983/84-es tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett

lányokat fiúkat

SZÖVŐNEK,
VILLANYSZERELŐ,
FORGÁCSOLÓ,
SZERKEZETI LAKATOS,
TEXTILIPARI GÉPSZERELŐ

szakmákra beiskolázunk szakmunkástanulónak.
Tanulmányi idő 3 év.
JUTTATÁSOK: villanyszerelő, műszerész szakmákban 250 Ft,
a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj,
ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410–620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.
Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség: a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.
Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8–15 óráig. Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím:

PATEX
Angyalföldi
Szövőgyár
1135 Bp.
XIII., Fáy u.
81–83.

FIÚK, LÁNYOK FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, akkor fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek

TEXTILKIKÉSZÍTŐ

szakmunkástanulónak.
E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ és -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk LÁNYOKNAK és FIÚKNAK, másik ágát, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak FIÚKNAK.
Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 160–600 Ft, társadalmi ösztöndíja 450–500 Ft között van havonta.
Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.
Az elméleti oktatás Budapest egyik legszebb, legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás részben tanműhelyben, részben a vállalat gyáraiban történik. I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.
Érdeklődésetekre – színes képekkel tarkított – részletes tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:
Pamutnyomóipari Vállalat
személyzeti és oktatási főosztály
Budapest III., Fényes Adolf u. 19–21. – 1036
Telefon: 687-834

SÚLYOS

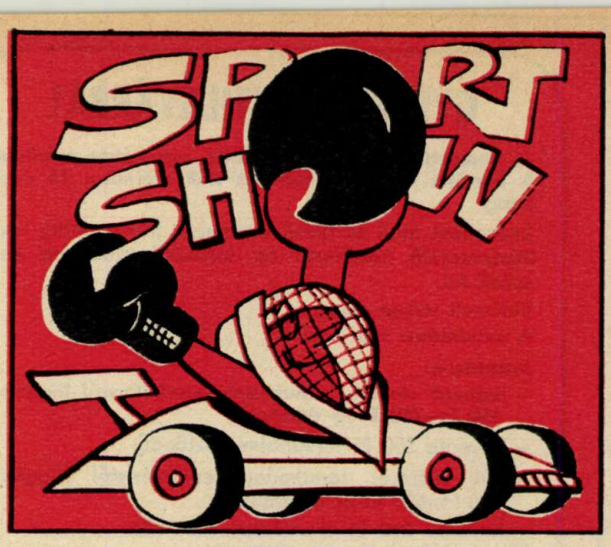

Az összeállításunkban szereplők súlyos terheket cipelnek magukkal. Felesleges kilók formájában. Szerencséjükre már ráébredtek arra, hogy valamit tenniük kell egészségükért. E felismerés aztán ugyancsak megmozgatta fantáziájukat, a legkülönfélébb segédeszközökhöz fordultak segítségért. Tulajdonképpen bárki utánozhatja őket, aki hasonló gondokkal küzd, kerékpárt és fejszét mindenki beszerezhet, a tornatermek, erősítőszobák ajtaja mindenki előtt nyitva áll. A legnehezebb dolga annak lesz, aki az autóvontató férfiút akarja majd utánozni. Bár az is megeshet, hogy a gépkocsival rendelkezők előbb-utóbb rákényszerülnek az ilyen testgyakorlásra. A mai energiaszegény világban soha nem tudhatjuk, de ne búslakodjanak, így legalább megerősödnek, egészségesek lesznek. Ez is ér annyit, mint száguldozni a gépkocsival.

**HASAD A FARÖNK,
S TALÁN A NADRÁG IS...**

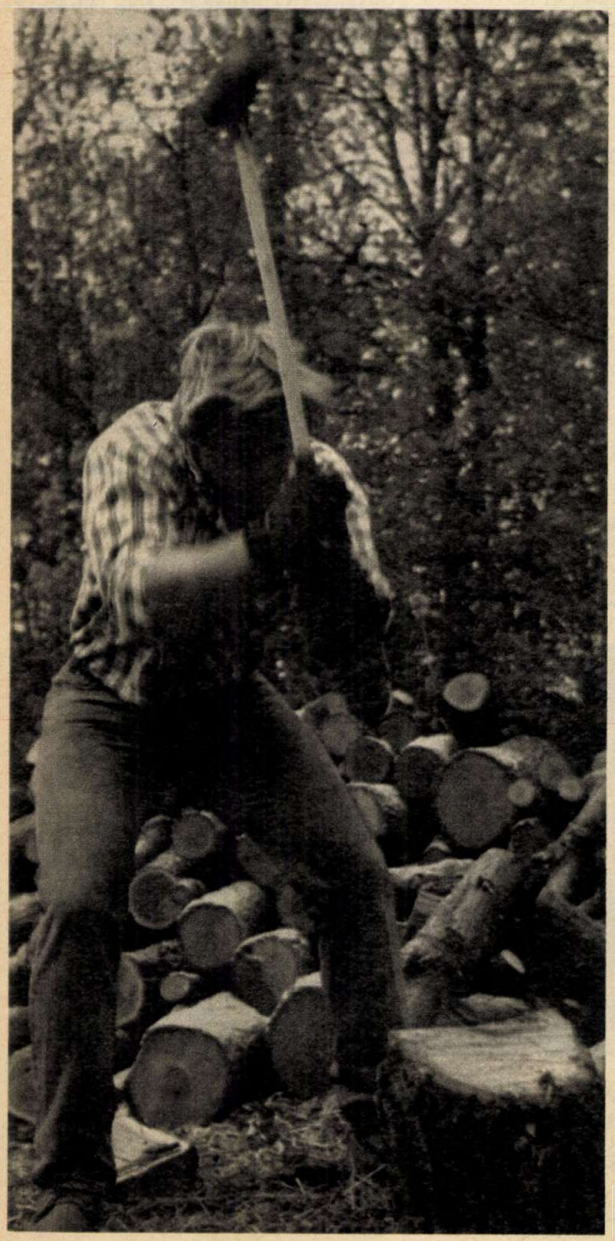

**„HEJ, HA AZ ÉN BRINGÁM
BESZÉLNI TUDNA..."**